

Classroom Teachers' Views on Persuasive Writing Teaching in Primary School

Emine Birgöl Zelzele
Gazi University
birgul.zelzele@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4995-6153

Seyit Ateş
Gazi University
seyitates@gmail.com
ORCID: 0000-0002-4498-0376

ABSTRACT

The main purpose of this research is to determine the views of classroom teachers on teaching analytical type of persuasive writing. The research was designed as a descriptive situation determination. The study group of the research consists of classroom teachers who voluntarily took part in the research. Because of the Covid 19 pandemic conditions, a population-sample definition was not made in the study. Convenience sampling, one of the purposive sampling methods, were used to determine the participants. As a data collection tool, a questionnaire consisting of three questions, one of them is optional and two of which are open-ended, was used. After obtaining the ethics committee's permission, the access link of the questionnaire, which was transferred to the digital environment, was shared with the participants, and those who voluntarily participated in the study were asked to fill in the form. In the study, in which 1202 participants participated, frequency, percentage, and descriptive analyzes were carried out on the data. The findings obtained from the research are presented in themes under the related survey questions. The majority of the participants expressed a positive opinion about teaching persuasive writing starting from the primary education. However, some participants hesitate on persuasive writing and find this unnecessary. It is understood that the participants do not consider themselves sufficient enough in teaching persuasive writing and they need training and various resources. Based on these findings, various suggestions were made.

Keywords: Persuasive writing, primary school, classroom teachers.

The writing skill, which gained formally in primary school, continues with the development of writing after the stages of copying letters, words, and sentences are completed. In this process, different text types come into play gradually and students are expected to produce quality articles in various text types. One of these text types is persuasive text, which is an informative text type.

The literature shows that the difficulty in persuasive writing for primary school children can be evaluated under two basic dimensions. The first of these is that "written language is affected by oral language forms, in other words, children tend to write in the way they speak until they learn how to organize their thoughts in written form". The other is "high-level mental processes required by persuasive writing" (Crowhurst, 1983, p.12). Persuasive writing requires taking an attitude toward influencing the reader, defending this attitude with solid and convincing reasons (Toulmin et al., 1984; Burkhalter, 1995), and thinking about what objections the reader will read these articles might have (Burkhalter, 1995). These skills are quite difficult for primary school children who are still in the concrete operational stage.

Despite all the difficulties in learning persuasive writing, the age make persuasive writing teaching necessary. Although it is quite difficult for many primary school children to construct an argument, "the ability to compose logical, convincing persuasive

Received :December 27, 2021
Revised :May 13, 2022
Accepted:May 28, 2022

Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları,
2022, 10(1), 1-23
Research in Reading & Writing Instruction,
2022, 10(1), 1-23
<https://doi.org/10.35233/oyea.1049358>

texts is seen as a vital literacy skill” (Lee, 2008, p.43). Cifci and Özen (2018) state that they are constantly faced with mass media consisting of news, columns, advertisements, brochures, and similar texts in daily life, and they state that it is important to raise awareness in basic education period about the persuasive expression used in these texts.

Similarly, Kurudayıoğlu and Yılmaz (2014a, p.77, p.99) stated that “today, people are faced with many types of persuasion and propaganda as a result of the new media tools that emerged because of developing technology and the resulting information explosion”. They emphasize that it is vitally important to teach persuasive text structure at all levels of education, starting from primary school. They emphasize the vital importance of teaching. Persuasive writing is also seen as “a skill that children must master at school to meet the academic needs and social demands for basic literacy skills expected from a literate, educated individual” (Midgette, 2007, p.3). Perhaps the most important reason why persuasive writing teaching is so important is that persuasive writing has political and social importance and can support individuals' problem solving, self-defense, and therefore taking initiative in self-direction (Nelson & Kinneavy, 2003; Cuenca-Carlino & Mustian, 2013; Thomas and To, 2016).

Although it is considered an important text type in PISA exams, which is included in the curricula and course materials of many developed and developing countries, it does not attract attention in terms of both readings and writing in Turkish teaching programs and course materials (Çifci & Özen, 2018; Konuk, 2018; Okur et al., 2013) it is clear that more studies are needed on persuasive writing skills. In addition to the studies on whether persuasion is included in the curricula and course materials mentioned above on this subject, studies on the structure of persuasive writing will have an important function in writing teaching (Kurudayıoğlu & Yılmaz, 2014b) and examine the situation of Turkish teacher candidates in writing persuasive texts (Kurudayıoğlu and Yılmaz, 2014a) are also available. However, while it is claimed in these studies that persuasive writing can be taught starting from the third grade of primary school, it is also stated that even Turkish teacher candidates have problems writing persuasive texts. On the other hand, available studies with primary school students (eg, Tavşanlı, 2018; Aktaş & Kaya, 2019) are quite limited. In his study, which shows that students have a tendency toward persuasive writing from an early age, Tavşanlı (2018) examined the text type and writing topics preferred by primary school students in their written expressions and the reasons behind these preferences; It has been determined that students prefer to write more persuasive and informative texts rather than narrative texts and poems. Aktaş and Kaya (2019), on the other hand, in their study examining the persuasive text writing skills of primary school fourth-grade students, found that the persuasive writing skills of the students were not at the desired level.

Based on the literature, it is understood that it is essential to include persuasive writing, which is also an informative text type, in curricula. However, the opinions of the teachers, who are the implementers of the program, are as important as the inclusion of this skill in the curriculum. Konuk (2018) points out that the innovation in the curriculum will also affect the teachers who are the implementers of the program and the institutions that train teachers, and that some problems may arise in the effective implementation of the program. Ateş and Akyol (2013) also revealed that the perspectives of the teachers, who are the implementers of the changes that will take place in the teaching process, are important for the success of the application. This situation indicates the importance of determining the opinions of teachers about teaching persuasive writing. In this context, the present study is aimed to determine the views of classroom teachers on teaching persuasive writing. Based on the findings to be obtained in the research, suggestions that will contribute to Turkish students becoming more qualified and competent literate are given.

Method

Model

The present research is descriptive research designed in a survey model, as it aims to determine the opinions of current classroom teachers on teaching persuasive writing. The survey model is defined by Karasar (2012, p.77) as “a research approach that aims to describe a past or present situation as it is”.

Participants

The study group of the research consists of classroom teachers who are working in the 2020-2021 academic year and voluntarily took part in the study. Due to the Covid 19 pandemic conditions, a population and sample definition was not made in the study. Accordingly, the study group was determined with a convenience sampling to carry out the research during the epidemic process. This situation was considered in the interpretation of the research data, and over-generalizations were avoided.

Tools

The data of the research were collected with a semi-structured interview form developed by the researchers. The questionnaire includes two open-ended questions on the importance of persuasion and the teaching of persuasive writing. In the development of the questionnaire, the relevant literature and current curricula were examined; the

questions in the prepared form were submitted to expert opinions in terms of suitability for the purpose and target audience, language and expression proficiency, and compliance with the principles of survey preparation.

Data Collection

After obtaining the permission of the ethics committee for the research, the questionnaire form was transposed to the digital platform. The link to the current survey form was shared in groups with classroom teachers using social media tools. Classroom teachers who took part in the study voluntarily clicked on the link and fill out the questionnaire.

Data Analysis

In the research, the data obtained from the open-ended questions were analyzed thematically with descriptive analysis, and percentage and frequency calculations were made for the codes. A document consisting of 128 pages and 40000 words was obtained from the answers given by the participants to the questions. The researchers analyzed the data set together. For this purpose, the answers given by the participants to each question were read line by line, grouped according to their similarities and differences, gathered under certain themes and their frequencies were calculated. After the analysis was completed, the answers of 120 randomly selected participants from the data set and the themes that emerged in the research were sent to one of the experts whose opinion was consulted during the preparation of the form to calculate the reliability. The expert was asked to mark under which theme each participant's answer would fall. It was determined that there was a .98 level of agreement between the expert's marking and the researchers' coding. The findings obtained from the research data are presented thematically under the relevant questions and by including direct quotations from the participant's views.

Ethical Statement

While conducting this study, all the rules required by research ethics were complied with; no changes were made in the data reached, and due care was taken to indicate the source for all data and information. For the research, "Ethics Committee Permission" was obtained from Gazi University Scientific Research and Publication Ethics Committee with the decision number E-77082166-604.01.02-50235 dated 02.03.2021.

Findings

The findings obtained from the answers given by the participants to the questions in the research were presented descriptively under the research questions. The first question of the research is to determine the opinions of the participants on the importance of persuasion.

Classroom teachers' views on the importance of persuasion

In the research, the participants were first asked their opinions about the importance of persuasion, and the findings obtained from their answers to this question were divided and evaluated into the themes of "persuasion in terms of daily life, persuasion as personal gain, persuasion as social gain, persuasion as a power, persuasion as a concept and persuasion as situational".

Persuasion for Daily Life

The vast majority of participants (f=570) see persuasion as an important, effective, and necessary skill in daily life. Participants expressed their views in this direction; They stated that individuals are faced with many situations of conscious or unconscious persuasion in daily life and their lives are affected by this.

Persuasion as Personal Gain

Persuasion skill is seen by the participants as a way to reach the person's wishes and purpose easily, quickly, and effectively (f=158). Some participants stated that persuasion contributes to personal development (communication, self-expression, self-confidence, etc.) (f=108).

Persuasion as a Social Gain

The participants, who mentioned the social gains of the skill, stated that persuasion is an important skill in terms of affecting the health and order of social life, the management and control of the masses, organized work, the realization of ideas, personal and social consensus, and decision-making and decision-making processes (f=183). Persuasion, which is

seen as an important skill in terms of establishing healthy interpersonal or social relations and communication, mutual trust, and understanding, is also accepted as a source of happiness and motivation in terms of ensuring that the work is done voluntarily (f=45). In addition, some participants stated that persuasion is an important skill for teachers in the education process (f=72).

Persuasion as a Force

Most of the respondents responding to this category stated that persuasion is the key to opportunities, solving problems, success, and change (f=112). So much so that persuasion leads to the good, to the right; it is a power that can turn right into wrong and wrong into the right (f=44), as well as being effective in discouraging wrongdoing (f=35).

Persuasion as a Concept

While some participants emphasized that persuasion can be important if it serves a good purpose (f=98) if it is carried out in scientific, rational, ethical, logical, and evidence-based ways. Some participants, who discussed the importance of the skill in terms of the difficulty in acquiring the skill, pointed out that this skill requires education, knowledge, experience, skill, maturity, and experience as well as being able to use the language effectively (f=68). Some participants, who associated the concept with concepts such as 'talent, art, and leadership', emphasized that persuasion is a quality that cannot be found in everyone (f=47).

Persuasion as Situationally

Some participants, who explained the importance of persuasion depending on the conditions, stated that the importance of persuasion may vary according to the subject, purpose, person, and contribution to society; however, they emphasized that persuasion can be important if it serves a good purpose if it is carried out in scientific, rational, ethical, logical, and evidence-based ways. These participants, who consider persuasion more conceptually, stated that the importance of persuasion may vary according to its subject, purpose, person, and contribution to society (f=112).

In addition to the open-ended question about the importance of persuasion in daily life, the participants were asked a separate question that required them to choose to determine the importance of persuasion. About 84% of respondents consider persuasion to be an important skill, about 14% as moderately important, and the remaining 2% as lowly important.

Classroom teachers' views on teaching persuasive writing

After the importance of persuasion, the participants were asked two questions, one optional and the other open-ended, about teaching persuasive writing. The first question asked to the participants about teaching persuasive writing was "What do you think about teaching persuasive writing?". The answers given by the participants to this question were expressed under the themes of "gains/requirements, risks/hesitations, methods, and obstacles".

Benefits/Requirements

The participants, who stated that persuasive writing is an important skill that can be taught and developed, emphasized that persuasive writing should be taught by taking into account the achievements of the skill (f=448). Participants who expressed their opinions in this direction presented examples of the personal, academic and social achievements of the skill, as well as the importance of persuasion; they also mentioned the negative attitudes and behaviors that people who lack this skill may exhibit (f=444).

It is also mentioned that persuasive writing, which is seen as an investment in the person's future and society (f=82), contributes to the development of the student's language and thinking skills along with personal development (f=191). Participants stated that persuasive writing will improve students' thinking skills such as creative thinking, analytical thinking, argument-based and logical thinking, critical thinking, knowledge-based thinking, cause-effect relationships, questioning, multi-dimensional thinking, strategic thinking, and reasoning. They also stated that it would contribute to the development of oral language (speaking, narration, discussion) and reading (understanding, concept, interpretation) skills, especially writing. The participants, who stated that persuasive writing would contribute to the development of high-level mental processes such as drawing conclusions, interpretation, critical thinking, problem-solving, decision-making, and empathy, stated that the academic success of the students would also be positively affected by this process (f=24).

Persuasive writing is seen by the participants as an important life skill (f=350) and an investment in the future of society (f=82). The benefits it will provide to the child, to the individual as an adult, and to society constitute justifications for this thought. Developing different perspectives, expressing oneself, defending his thoughts and rights by researching, conflict management and problem-solving, gaining self-management and self-control by developing the

skills of action and production, development of decision-making / making processes, being able to say qualified yes or no, gaining prestige by being accepted and with all these, gaining self-confidence are some of the reasons stated.

Risks/Hesitations

Contrary to the majority, some participants have different views on the teaching of persuasive writing. While some participants did not find the teaching of persuasive writing necessary, others stated that they did not find it right and that it could have dangerous consequences in different subjects. Some participants, who thought that it could be taught but were cautious about the situation, stated that teaching should only be done by taking into account certain conditions.

Some of the participants emphasized that the teaching of persuasive writing should only be done on the condition that certain aspects are respected (f=61). According to the participants, if the social benefit is taken into account, if there is a persuasion based on correct information, data, and evidence, and if the aim is to guide and produce different solutions, critical thinking and teaching should be done in a respectful and free environment. Otherwise, the teaching of this skill may involve different risks according to the participants. Some participants put more emphasis on the downsides of learning this skill rather than its benefits (f=22). According to the participants, if the social benefit is taken into account, if there is a persuasion based on correct information, data, and evidence, and if the aim is to guide and produce different solutions, critical thinking and teaching should be done in a respectful and free environment. Otherwise, the teaching of this skill may involve different risks according to the participants.

On the teaching of persuasive writing, some participants said, "I don't know if it can be taught, I never thought about it, I have no idea about it, it's the first time I've encountered such a thing, etc." (f=54). While expressing the opinion that persuasion is a personality trait that is not found in everyone and cannot be acquired through education, some participants expressed the opinion that this skill cannot be taught (f=23). A single participant expressed his indecision about the importance of persuasion and whether it can be improved with training "I think it's a pretty important skill. But I don't know if it's an innate talent or if it can be acquired at an advanced level." while twelve participants expressed their views on the importance of persuasion as "a skill that does not work for the hard-headed, no matter how important it is". These views indicate that persuasion is a skill that cannot be developed.

Methods / Techniques

Opinions about the methods and techniques put forward by the participants on teaching persuasive writing were put forward by participants in various categories. Practical, progressive, process-oriented activities of persuasive writing (f=182); fun activities such as games, drama, and role-playing (f=176); paragraph and short text level essay, composition, and various writing exercises (f=38) and teaching with case studies, scenarios, dilemmas, and examples from daily life (f=117) were the views most expressed by the participants. By working on persuasive text examples, examining them with questions and analyzing them; associating the skill with thinking skills such as questioning, critical thinking, developing opinions and opposing views, constructing evidence-based arguments, and cause-effect relationships (f=67); in addition to stories and fairy tales, teaching by using visual tools such as posters, advertisements, videos, animation-cartoons and short films (f=41) is among the other teaching methods and techniques expressed by the participants. Although persuasive writing is generally seen as an important and necessary skill by the participants, it is thought to be quite difficult to teach; there are different opinions on when to start teaching the skill, whether it should be taught as a separate course or in Turkish lessons, and who should teach it.

Obstacles / Solutions

It is understood from the opinions of the participants on the teaching of persuasive writing that there are some obstacles in the teaching of the skill. These obstacles put forward by the participants also point to solutions. Issues such as deficiencies in students' prerequisite skills (f=246), teacher competencies (f=272), lack of skills in the programs (f=244), the intensity of the program, and social conditions (f=279) emerged as obstacles to teaching the skill. It is understood that the barriers to teaching persuasive writing are student, teacher, resource, and community-based. Some of the participants talked about some of the qualities that individuals should have and the skills they should learn before writing persuasively. According to the participants, other skills should be taught to children before persuasive writing. Another category related to teaching persuasive writing concerns teacher qualifications. Teachers' negative attitudes towards the teaching of persuasive writing and their inadequacies in teaching are among these reasons. The social conditions in which students grow up and develop are suggested as another source of barriers to the teaching of the skill. The last category expressed under the theme of Barriers is related to curricula and resources.

Conclusion, Discussion and Recommendations

When the opinions about the importance of persuasion are evaluated as a whole, it can be said that the majority of the classroom teachers have basic knowledge about persuasion skills in the conceptual dimension and awareness of its importance. According to the participants, the persuasion skill structure, which has important gains for personal and

social life, is a very difficult skill to teach in terms of other skills and sub-dimensions. On the other hand, it is seen that some participants have misconceptions about persuasion and are not aware of its importance. The opinions of the participants about the teaching of persuasive writing indicate that the classroom teachers are largely aware of the gains to be obtained in this regard, they have partial ideas about the methods, techniques, and obstacles that can be effective, and that they have some hesitations about the teaching of the skill and training needs.

The sub-skills that persuasive writing contains in terms of its structure, teachers' attitudes and inadequacies about the teaching of this skill, the inadequacy of the skill in the curriculum, and the inadequacy of the resources are among the findings revealed in this research. Teacher qualifications emerge as another source of barriers to teaching persuasive writing. Teachers' inadequacies regarding the structure and teaching of persuasive writing, and their negative attitudes towards writing in general and persuasive writing, in particular, can be effective in their practices in classroom writing teaching.

When the results obtained in the research and the literature information are evaluated as a whole, the following suggestions are included in the teaching of persuasive writing: For all writing activities aimed at developing content, students must have basic writing skills at a certain level. For any type of writing practice, students' basic writing skills should be adequately developed. However, considering the development of language skills as a whole, it can be said that to enable students to participate in society as conscious individuals, at least the studies of examining and analyzing examples (visual, auditory, written) in terms of persuasion should start from the basic education level. It is thought that these studies, which will be done in the form of oral language on persuasion, will make important contributions to the studies of persuasive writing, which is a written language form.

The structure of persuasive writing, its necessity, its contributions to personal and social life, and how it can be taught both theoretically and practically, before and during the service where teachers can increase their knowledge, skills, and self-efficacy perceptions, eliminate misconceptions and prejudices, develop positive attitudes and increase their motivation. Training should be organized; Monitoring, evaluation, and development studies should also be carried out on the point of whether the pieces of training given are reflected in the practice.

Considering the importance of curricula and textbooks in the teaching process persuasive writing should be included in these basic sources; in addition, the education information network should be enriched with visual, audio, and animated media contents (for example, advertisements, short films, animations, etc.) to be prepared in this regard and presented to the use of teachers.

Sınıf Öğretmenlerinin İlkokulda İkna Edici Yazma Öğretimi ile İlgili Görüşleri

Emine Birgül Zelzele
Gazi Üniversitesi
birgul.zelzele@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4995-6153

Seyit Ateş
Gazi Üniversitesi
seyitates@gmail.com
ORCID: 0000-0002-4498-0376

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, analitik bir tür olan ikna edici yazmanın öğretime yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşlerini tespit etmektir. Araştırma, betimsel durum saptaması niteliğinde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, araştırmaya gönüllü olarak katılan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Covid 19 pandemi koşulları nedeniyle araştırmada bir evren - örneklem tanımlaması yapılmamıştır. Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen biri seçmeli, ikisi açık uçlu üç sorudan oluşan anket formu kullanılmıştır. Etik kurul izni alındıktan sonra dijital ortama aktarılan anket formuna ait erişim linki katılımcılarla paylaşılmış ve gönüllü olarak çalışmaya katılanların formu doldurmaları sağlanmıştır. 1202 katılımcının katıldığı araştırmada veriler üzerinde, frekans, yüzde ve betimsel analizler gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular ilgili anket soruları altında temalar hâlinde sunulmuştur. Katılımcıların büyük çoğunluğu ikna edici yazmanın temel eğitim sürecinden başlanarak öğretilmesi konusunda olumlu yönde görüş bildirmişlerdir. Bununla birlikte bu konuda tereddüt duyan ve ikna edici yazmayı gereksiz bulan katılımcılar da mevcuttur. Katılımcıların ikna edici yazmanın öğretimi konusunda kendilerini yeterli görmedikleri, eğitime ve çeşitli kaynaklara ihtiyaç duydukları anlaşılmaktadır. Bu bulgulardan hareketle çeşitli önerilere yer verilmiştir.

Anahtar kelimeler: İkna edici yazma, ilkokul, sınıf öğretmenleri.

Okul başarısı ve öğrenmede kilit bir rol oynayan yazma, eğitim sürecinde öğrencilerin karşılaştığı en karmaşık ve öğrenilmesi en zor bilişsel etkinliklerden biridir. Herhangi bir yazının oluşturulma süreciyle birlikte ne yazılacağı planlanması, metnin oluşturulması ve yazılanların gözden geçirilmesi gibi çeşitli motorsal ve zihinsel süreçler bu düşünceyi destekler niteliktedir.

Yaşamdaki birçok aktivite için önemli bir dil yetkinliği olarak görülen yazma (Lonigro vd., 2020; Pinto vd., 2018), okul çağındaki çocukların okuryazarlık gelişimleri sırasında ustalaşmaları beklenen en zor bilişsel becerilerden biridir (Asaro-Saddler ve Bak, 2012; De La Paz ve Graham, 2002). Sözlü beceriler ve transkripsiyon becerileri ortak özellikler taşısa da yazmaya dair öğeler çocukların bilişsel sistemlerine ek yükler getirmektedir (Dockrell ve Connelly, 2009; Kim vd., 2015). İlkokulda formal bir biçimde edinilmeye başlanan yazma becerisi harflerin kelimelerin ve cümlelerin kopyalanması ile ilgili aşamalar tamamlandıktan sonra yazmanın gelişimi, metin oluşturma süreçleri ile devam etmektedir. Bu süreçte kademeli olarak farklı metin türleri devreye girmekte ve öğrencilerden bu türlere uygun nitelikli yazılar üretmeleri beklenmektedir. Bu metin türlerinden biri de bilgilendirici bir metin türü olan ikna edici metindir.

İknaı “kelimelerle, görsellerle, çeşitli yöntem, teknik ve stratejilerle insanların inançlarını, düşüncelerini, davranışlarını,

Geliş Tarihi :27 Aralık 2021
Düzeltilme Tarihi :13 Mayıs 2022
Kabul Tarihi :28 Mayıs 2022

Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları,
2022, 10(1), 1-23
Research in Reading & Writing Instruction,
2022, 10(1), 1-23
<https://doi.org/10.35233/oyea.1049358>

motivasyonlarını, arzu ve isteklerini etkilemek” şeklinde tanımlayan Kurudayıoğlu ve Yılmaz (2014a, s.75); ikna edici metin yapısının giriş, önerme, ana argümanlar ve karar olmak üzere dört temel; karşı önerme ve yardımcı argümanlar olmak üzere iki yardımcı birimden oluştuğunu belirtmektedirler. Öğrencilerin metin yazmadaki ustalıkları ise 1) kişisel (örn., kişisel hikayeler ve aktarıma dayalı anlatımlar), 2) olgusal (örn., süreç ve raporlar) ve 3) analitik türler (örn., açıklayıcı, ikna edici/tartışmacı metinler) olmak üzere üç genel kategoride aşamalı olarak ilerlemektedir (akt., Lonigro vd., 2020, s.5).

İlkokulda çoğunlukla hikâye edici metinlerle karşılaşan çocuklar, ikna edici metin ve diğer bilgi verici metin türleriyle çok az karşılaşmaktadır (Duke, 2000; Pappas, 2006). Hikâye edici metinlerle ikna edici metinlerin sözlü ve yazılı anlatım formları arasında fark bulunduğunu belirten Burkhalter (1995), ikna edici metin yazmak için çocukların farklı bir formatta düşüncelerini düzenlemeyi öğrenmek durumunda olduklarını ifade etmektedir. Öğrencilerin hikâye edici metin yapısına aşina olarak okula başladıkları (Bereiter ve Scardamalia, 1986) ve okulun ilk yıllarında ağırlıklı olarak bu tür metinlerle karşılaştıkları dikkate alındığında; ilkokul yılları boyunca öğrencilerin kişisel tür organizasyonlarında gittikçe ustalaştıkları, ikna edici yazmanın da içerisinde yer aldığı analitik türdeki yazılarda ise yeni yeni gelişim gösterdikleri söylenebilir. Crowhurst (1990, s.352)’a göre bu süreçte çocuklar, “ikna edici metin yazma çalışmalarında en çok bildikleri tür olan” hikâye edici metinlerden etkilenmektedirler. Lonigro vd., (2020, 2021) ilkokul çocukları ile yaptıkları araştırmalarda bu düşünceyi destekler nitelikte sonuçlar ortaya koymaktadır. Yapılan bu araştırmalarda öğrencilerin okul öncesi dönemden gelen sözlü ve ilkokulun erken dönemlerinden gelen yazılı hikâye edici metin formatını ikna edici türde yazı çalışmalarına aktarmaya çalıştıkları görülmektedir.

Alanyazın ilkokul çağındaki çocuklar için ikna edici yazmadaki zorluğun iki temel boyut altında değerlendirilebileceğine işaret etmektedir. Bunlardan ilki, “yazılı dilin sözlü dil formlarından etkilenmesi, diğer bir ifade ile çocukların herhangi bir türde düşüncelerini yazılı olarak nasıl organize edeceklerini öğrenene kadar konuştukları biçimde yazma eğiliminde olmaları”dır. Diğeri ise, “ikna edici yazı türünün gerektirdiği üst düzey zihinsel süreçler”dir (Crowhurst,1983, s.12). İkna edici yazma, okuyucuyu etkilemeye yönelik bir tavır almayı, bu tavrı sağlam ve ikna edici gerekçelerle savunmayı (Toulmin vd., 1984; Burkhalter,1995) ve bu yazıları okuyacak olan okurun yazılanlara ne gibi itirazlarının olabileceğini düşünmeyi (Burkhalter, 1995) gerektirmektedir. Bu beceriler ise henüz somut işlemler döneminde olan ilkokul çocukları için oldukça zor becerilerdir.

İkna edici yazmanın öğrenimine dair tüm zorluklara rağmen çağın getirdiği gereksinimler ikna edici yazı öğretimini gerekli hâle getirmektedir. İlkokul düzeyindeki birçok çocuk için bir argüman oluşturmak oldukça zor olsa da, “mantıklı, inandırıcı ikna edici metinler oluşturma yeteneği hayati bir okuryazarlık becerisi” (Lee, 2008, s.43) olarak görülmektedir. Günlük hayatta haber, köşe yazısı, reklam, broşür ve benzeri metinlerden oluşan kitle iletişim araçları ile sürekli karşılaşıldığını ifade eden Çifci ve Özen (2018), bu metinlerde kullanılan ikna edici anlatım konusunda temel öğretim döneminde bilinç kazanmanın önemli olduğunu ifade etmektedirler. Benzer şekilde “günümüzde, gelişen teknoloji sonucunda ortaya çıkan yeni medya araçları ve buna bağlı olarak yaşanan bilgi patlaması neticesinde insanların pek çok ikna ve propaganda çeşidi ile karşı karşıya olduğunu” ifade eden Kurudayıoğlu ve Yılmaz (2014a, s.77, s.99) da, ikna edici metin yapısının ilkokuldan itibaren her eğitim kademesinde öğretilmesinin hayati derecede önem arz ettiğine vurgu yapmaktadırlar. İkna edici türde yazma aynı zamanda, “okuryazar, eğitilmiş bir bireyden beklenen temel okuryazarlık becerilerine yönelik akademik gereksinimleri ve toplumsal talepleri karşılamak için çocukların okulda ustalaşması gereken bir beceri” (Midgette, 2007, s.3) olarak da görülmektedir. İkna edici yazma öğretiminin bu kadar önemli olmasının nedenlerinden belki de en önemlisi, ikna edici yazmanın politik ve sosyal öneme sahip olması ve bireylerin problem çözmelerini, kendi kendilerini savunmayı ve dolayısıyla kendilerini yönlendirmede inisiyatif almalarını destekleyebilmesidir (Cuenca-Carlino ve Mustian, 2013; Nelson ve Kinneavy, 2003; Thomas ve To, 2016).

Öte yandan sayılan nedenlere ek olarak, Türkiye’nin aksine ikna edici yazma, dünyada pek çok ülkenin ana dili öğretim programında kesintisiz ve hiyerarşik olarak yer verilen önemli bir dil becerisi olarak karşımıza çıkmaktadır (Sefer, 2015). Güney Kore, Singapur, Kanada, İrlanda, Avustralya, İngiltere, İskoçya ve ABD’nin ilkokul ve ortaokul ana dili öğretim programlarında ikna edici yazmaya detaylı bir şekilde yer veren ülkelerden olduğunu belirten araştırmacılar (Beyreli ve Konuk, 2018; Kurudayıoğlu ve Yılmaz, 2014b) bunun nedenlerini insanların sayısız ikna gerektiren durumlarla karşı karşıya kalmaları ve ikna edici yazının yapısının zorluğuyla açıklamaktadırlar. Buna göre, ikna edici yazma, yapısı gereği çoklu bakış açılarını işe koşmayı, derin düşünerek yüzeyselliğin ötesine geçmeyi, düşüncelerin geçerliliğinin değerlendirilmesini, yazarın kanıtlarla kendi görüşünü desteklerken karşıt görüşleri öngörüp çürütmesini gerektiren üst düzey bir beceridir. “İkna tekniklerini çözümlenmeyi ve öğrencilerin ikna yeteneklerinin gelişmesini sağlayan ikna edici yazma aynı zamanda eleştirel ve analitik düşünme, bilgi üretme ve bilgiyi anlamlı hâle getirme için bir araç olarak da düşünülmektedir” (Aldağ, 2005, s.131; Kurudayıoğlu ve Yılmaz, 2014b, s.88). Farklı bir açıdan bakıldığında bir analitik yazma türü olan ikna edici ya da tartışmacı yazmayı tanımlamada kullanılan bu kavramların aynı zamanda yirmi birinci yüzyılda öğrencilerin kazanması gereken önemli beceriler olduğunu söylemek de mümkündür.

İkna ile ilgili literatürden hareketle bu beceriye sahip öğrencilerin bilimsel düşünme becerisi de kazanarak entelektüel gelişimle birlikte vatandaş olma bilinci edinme ve toplumsal hayata katılma konusunda yetkin birer birey olacakları söylenebilir. Bu yetkinlik gerek akademik yaşamda gerekse sosyal, kültürel ve politik alanda kendini göstermektedir. Gelişmiş ve gelişmekte olan birçok ülkenin öğretim programlarında ve ders materyallerinde yer alan, PISA sınavlarında önemli bir metin türü olarak ele alınmasına rağmen Türkçe öğretim programlarında ve ders

materyallerinde gerek metin türü olarak okuma ve gerekse yazma açısından ilgi görmeyen (Çifci ve Özen, 2018; Konuk, 2018; Okur vd., 2013) ikna edici yazma becerisi ile ilgili daha fazla çalışmaya ihtiyaç olduğu açıktır. Bu konuda yukarıda sözü edilen öğretim programları ve ders materyallerinde iknanın yer alıp almadığıyla ilgili çalışmalara ek olarak Türkçe öğretmen adaylarının ikna edici metin yazmadaki durumlarını inceleyen (Kurudayıoğlu ve Yılmaz, 2014b) ve yazma öğretiminde önemli bir işlev görecektir, ikna edici yazmanın yapısıyla ilgili çalışmalar (Kurudayıoğlu ve Yılmaz, 2014a) da mevcuttur. Ancak bu çalışmalarda bir taraftan ikna edici yazmanın ilkökul üçüncü sınıftan itibaren öğretilbileceği iddia edilirken diğer taraftan Türkçe öğretmen adaylarının bile ikna edici metin yazmada sorunlarının olduğu ifade edilmektedir. Öte yandan ilkökul öğrencileriyle yapılan ulaşılabilen çalışmalar (örn., Aktaş ve Kaya, 2019; Tavşanlı, 2018) ise oldukça sınırlıdır. Öğrencilerin küçük yaşlardan itibaren ikna edici yazmaya yönelik eğilimlerinin olduğunu gösteren çalışmasında Tavşanlı (2018), ilkökul öğrencilerinin yazılı anlatımlarında tercih ettikleri metin türü ve yazma konuları ile bu tercihlerinin altında yatan sebepleri incelemiştir; öğrencilerin öyküleyici metin ve şiirden ziyade daha çok ikna edici ve bilgilendirici metin yazmayı tercih ettiklerini belirlemiştir. Aktaş ve Kaya (2019) ise, ilkökul dördüncü sınıf öğrencilerinin ikna edici metin yazma becerilerini inceledikleri çalışmalarında öğrencilerin ikna edici yazma becerilerinin istenilen düzeyde olmadığını tespit etmişlerdir.

İkna edici metinler, misyonu nedeniyle bireyleri “iş yaşamına, yükseköğretime ve 21.yy’daki hayata hazırlamaktadır” (Common Core Standards, 2010 aktaran Harris vd., 2019, s.1461). Alanyazından hareketle aynı zamanda bir bilgi verici metin türü de olan ikna edici yazmaya öğretim programlarında yer verilmesinin elzem olduğu anlaşılmaktadır. Ancak, bu becerinin öğretim programlarında yer alması kadar programın uygulayıcıları olan öğretmenlerin bu konudaki görüşleri de önem arz etmektedir. Konuk (2018) öğretim programlarındaki yeniliğin programın uygulayıcıları olan öğretmenlerle öğretmen yetiştiren kurumları da etkileyeceğine ve programın etkili bir şekilde uygulamasında birtakım aksaklıkların ortaya çıkabileceğine işaret etmektedir. Nitekim Ateş ve Akyol (2013) da öğretim sürecinde gerçekleşecek değişikliklerin uygulayıcıları olan öğretmenlerin söz konusu uygulamaya yönelik bakış açılarının uygulamanın başarısı açısından önemli olduğunu ortaya koymuşlardır. Bu durum ikna edici yazmanın öğretimi konusunda öğretmen görüşlerinin tespitinin önemine işaret etmektedir. Bu çerçevede mevcut çalışmada ikna edici yazının öğretimine yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin tespiti amaçlanmıştır. Araştırmada elde edilecek bulgulardan hareketle Türk öğrencilerin daha nitelikli ve yetkin okuryazar olmalarına katkı sağlayacak önerilere yer verilmiştir.

Yöntem

Model

Mevcut araştırma, görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin ikna edici yazmanın öğretimine yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçladığından tarama modelinde tasarlanmış betimsel bir araştırmadır. Tarama modeli, Karasar (2012, s.77) tarafından “geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımı” olarak tanımlanmaktadır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2020 – 2021 öğretim yılında görev yapmakta olan ve çalışmaya gönüllü olarak katılan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Covid 19 pandemi koşulları nedeniyle araştırmada bir evren ve örneklem tanımlanması yapılmamıştır. Buna göre çalışma grubu salgın sürecinde araştırmanın gerçekleştirilebilmesi adına amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabılır durum örneklemeyle belirlenmiştir. Araştırma verilerinin yorumlanmasında bu durum göz önünde bulundurulmuş, aşırı genellemelerden kaçınılmıştır. Araştırmanın katılımcılarıyla ilgili demografik veriler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1

Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler

Değişkenler	f	%
Cinsiyet		
Kadın	673	56
Erkek	529	44
Mesleki kıdem		
1-5	163	13,5
6-10	112	9,3
11-15	222	18,5
16 ve üstü	705	58,7

Tablo 1'in devamı...

Değişkenler	f	%
Öğrenim düzeyi		
Ön lisans	88	7,3
Lisans	1008	83,9
Lisansüstü	106	8,8
Toplam	1202	100

Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların % 56'sının kadın, % 44'ünün erkek katılımcılardan oluştuğu; katılımcıların yarısından fazlasının (% 58,7) 16 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip olduğu, öğrenim düzeyi açısından bakıldığında ise yaklaşık % 84'ünün lisans düzeyinde olduğu anlaşılmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen 'Sınıf Öğretmenlerinin İkna Edici Yazmanın Öğretimine Yönelik Görüşlerini Belirleme' formu ile toplanmıştır. Ankette iknanın önemine ve ikna edici yazmanın öğretimine yönelik iki açık uçlu soru yer almaktadır. Anket formunun geliştirilmesinde ilgili literatür ve mevcut öğretim programları incelenmiş; hazırlanan formda yer alan sorular amaca ve hedef kitleye uygunluk, dil ve ifade yeterliği ile anket hazırlama ilkelerine uygunluk açısından uzman görüşlerine sunulmuştur. Uzmanlar grubu, Düzce Üniversitesi, Mersin Üniversitesi ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültelerinde görevli öğretim üyelerinden oluşmaktadır. Uzmanların formda yer alan açık uçlu soruların uygunluğu konusunda genel olarak hemfikir oldukları görülmüştür. Ancak uzman görüşleri doğrultusunda iknanın önemini derecelendirmeye yönelik bir soru daha eklenmiştir. Böylece anket formunda ikisi açık, biri dereceli olmak üzere toplam üç soru yer almıştır.

Verilerin Toplaması

Araştırmayla ilgili etik kurul izni alındıktan sonra anket formu dijital ortama aktarılmıştır. Mevcut anket formunun linki sosyal medya araçları kullanılarak sınıf öğretmenlerinin yer aldığı gruplarda paylaşılmıştır. Araştırmanın verileri, gönüllü sınıf öğretmenlerinin katılımıyla toplanmıştır. Araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen sınıf öğretmenleri linke tıklayarak ankete ulaşmış ve doldurmuşlardır.

Verilerin Analizi

Araştırmada açık uçlu sorulardan elde edilen veriler betimsel analizle tematik olarak çözümlenmiş, kodlara yönelik yüzde ve frekans hesaplamaları yapılmıştır. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan toplam 128 sayfa ve 40000 kelimeden oluşan bir doküman elde edilmiştir. Veri setini araştırmacılar birlikte çözümlenmişlerdir. Bu amaçla katılımcıların her bir soruya verdikleri cevaplar satır satır okunarak benzerlik ve farklılıklarına göre gruplandırılarak belirli temalar altında toplanmış ve frekansları hesaplanmıştır. Çözümleme tamamlandıktan sonra güvenilirliği hesaplamak amacıyla veri setinden rastgele seçilen 120 katılımcının cevapları ve araştırmada ortaya çıkan temalar formun hazırlanmasında görüşüne başvuru uzmanlardan birine gönderilmiştir. Uzmanın her bir katılımcının cevabının hangi tema altında yer alacağını işaretlemesi istenmiştir. Uzmanın işaretlemesi ile araştırmacıların kodlamaları arasında .98 düzeyinde uyum olduğu tespit edilmiştir. Araştırma verilerinden elde edilen bulgular ilgili sorular altında tematik olarak ve katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilerek sunulmuştur.

Etik Beyan

Bu çalışma yapılırken araştırma etiğinin gerektirdiği tüm kurallara riayet edilmiş; ulaşılan verilerde herhangi bir değişiklik yapılmamış, tüm veri ve bilgilerde kaynak gösterimine gereken özen gösterilmiştir. Araştırma için Gazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulundan 02.03.2021 tarih E-77082166-604.01.02-50235 karar sayısı ile "Etik Kurul İzni" alınmıştır.

Bulgular ve Yorum

Araştırmada katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan elde edilen bulgular araştırma soruları altında betimsel olarak sunulmuştur. Araştırmanın ilk sorusu katılımcıların iknanın önemine yönelik görüşlerini belirlemeye yöneliktir.

Sınıf Öğretmenlerinin İkna Ediciliğinin Önemi Konusundaki Görüşleri

Araştırmada katılımcılara ilk olarak ikna ediciliğinin önemi ile ilgili görüşleri sorulmuş, bu soruya verdikleri cevaplardan elde edilen bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2

Sınıf Öğretmenlerinin İkna Ediciliğinin Önemine İlişkin Görüşleri

Temalar	Kodlar	f
Günlük yaşam açısından ikna	Günlük yaşamda etkili, önemli ve gerekli bir beceridir.	570
Kişisel kazanım olarak ikna	Kişinin amacına/isteklerine kolay ve etkili şekilde ulaşmasını sağlar.	158
	Kişisel gelişime katkı sağlar (iletişim, kendini ifade edebilme, özgüven vb.).	108
Toplumsal kazanım olarak ikna	Toplumsal hayatın sağlığı ve düzeni açısından önemlidir.	183
	Eğitim – öğretim sürecinde öğretmenler için önemli bir beceridir.	72
	İşin gönüllüce yapılmasını sağlar, mutluluk ve motivasyonu artırır.	45
Bir güç olarak ikna	Fırsatların, sorunları çözenin, başarının ve değişimin anahtarıdır.	112
	İyiye, doğruya yönlendirir; yanlışta vazgeçirmede etkilidir.	44
	İkna doğruya yanlışta, yanlışta doğruya çevirebilecek bir güçtür.	35
Kavramsal olarak ikna	İnanırcılık, güven, dürüstlük, tutarlılık ve tarafsızlıkla ilgilidir.	98
	Eğitim, bilgi, birikim, olgunluk ve dili etkili kullanmayı gerektirir.	68
	Bir yetenek, sanat ve liderlik özelliği olan ikna, herkeste bulunmaz.	47
Durumsal olarak ikna	Önemi konusuna, amacına, kişilere, yapıma biçimine göre değişir.	112

Katılımcıların iknanın önemine yönelik görüşleri “günlük yaşam açısından ikna, kişisel kazanım olarak ikna, toplumsal kazanım olarak ikna, bir güç olarak ikna, kavramsal olarak ikna ve durumsal olarak ikna” temaları altında değerlendirilmiştir.

Günlük Yaşam Açısından İkna

Katılımcıların büyük bir çoğunluğu ikna edebilmeyi günlük yaşamda önemli, etkili ve gerekli bir beceri olarak görmektedir. Bu yönde görüş belirten katılımcılar; bireylerin günlük yaşamda her an bilinçli ya da bilinçsiz birçok ikna durumuyla karşı karşıya kaldıklarını ve onların yaşamlarının bundan etkilendiğini ifade etmişlerdir. Örneğin iknanın tüm yaşam üzerinde etkili olduğunu belirten bir katılımcı (E7) “Oldukça önemli. İnsanların alışveriş tercihlerini, yaşam tarzlarını hatta beslenme şekillerini bile etkiler.” şeklinde ifade ederken bir diğer katılımcı da (K25) görüşlerini “...Reklam sektöründen tutun da sosyal yaşama kadar her alanda ikna edebilmek, ikna becerisine sahip olabilmek önemli.” ifadesiyle benzer şekilde açıklamıştır. Günlük yaşamdaki en basit işlerden daha karmaşık olanlara kadar pek çok alanda iknanın etkisi bir başka katılımcı (K62) tarafından “En basit örnekle günlük hayatta babamızdan ekstra harçlık isterken bile ikna kabiliyetimiz olmalı. Yerlere çöp atan bi arkadaşımızı ya da çocuğumuzu bu davranışın kötü olduğu konusunda ikna etmemiz gerekiyor. Kitap okuma konusunda çocuğumuzu ikna etmemiz mesela ve daha birçok örnek...” şeklinde örneklendirilmiştir. İknanın önemine dair katılımcıların görüşlerinden diğer bazı örnekler şu şekildedir:

“İkna edicilik günlük yaşamda karşılaşılan sorunların çözümünü kolaylaştıran bir beceridir bence.” (E1189)

“İkna edici olmak günlük yaşantımızda da önemlidir. İş görüşmesine gittiğimizde, komşuluk ilişkilerinde, aile içi iletişimde, arkadaş konuşmalarında, sosyal medyada ve birçok alanda önemlidir.” (K33)

“İnsan ilişkilerinde ve iş ilişkisinde insanları etkileyebilmenin önemli olduğunu düşünüyorum. Bu yüzden günlük hayatta ve iş yaşamında iknanın faydalı olacağını düşünüyorum.” (K1112)

“İkna ediciliği yüksek insanlar günlük yaşamda karşılaştığı durumlar karşısında daha kolay ve hızlı hareket edebilirler.” (E1172)

Kişisel Kazanım Olarak İkna

İkna becerisi katılımcılar tarafından kişiyi isteklerine, amacına kolay, hızlı ve etkili bir şekilde ulaştıran bir yol olarak görülmektedir. “... ‘İkna kabiliyeti yüksek insanlar hedeflerine daha kolay ulaşmakta.(K48)’, ‘Bireyin ihtiyaçlarını ve

isteklerini yerine getirebilmesi, arzularını elde etmesi için ikna edicilik oldukça önemli ve gereklidir.(E94), 'İkna edicilik birçok konuda işin daha hızlı ve etkili sonuçlandırılmasını sağlayabilir.(E700)', 'Yapmak istediğimiz bir projeyi, gerçekleştirmek istediğimiz bir fikri kabul ettirmek ve destek bulabilmek için ikna ediciliği kullanırız.(K790)', 'Düşüncelerini başkalarına kabul ettirmenin nazik yoludur.(K233)', 'İkna kabiliyeti, olmasını istediğimiz şeylerin gerçekleşmesini kolaylaştırır.(K306)'..." ifadeleri katılımcıların bu yöndeki görüşlerine örneklerden bazılarıdır.

Toplumsal Kazanım Olarak İkna

Becerinin toplumsal kazanımlarına değinen katılımcılar ise toplumsal yaşamın sağlığı ve düzeni, kitlelerin yönetimi ve denetimi, örgütlü çalışma, fikirlerin hayata geçirilmesi, kişisel ve toplumsal uzlaşma ile karar verme ve karar alma süreçlerini etkilemesi açısından iknanın önemli bir beceri olduğunu ifade etmişlerdir. Kişiler arası ya da toplumsal düzeyde sağlıklı ilişki ve iletişimin, karşılıklı güven ve anlayışın tesisi açısından da önemli bir beceri olarak görülen ikna, işin gönüllüce yapılmasını sağlaması yönüyle de mutluluk ve motivasyon kaynağı olarak kabul edilmektedir. "... 'Günlük yaşamda sıklıkla karşılaşılan ikna, sağlıklı iletişimi, planlanan işlerde başarıyı getirir; bunlara bağlı olarak gelen öz güven ve mutluluk ise yaşamı daha zevkli hâle getirecektir.(K1066), 'İkna kabiliyeti, karşıdaki kişiyi kırmadan o işi severek razı gelmesini hatta o işten sizin kadar mutluluk duymasını sağlamaktır.(K6)', 'Kendini ve karşı tarafı rahatlatır.(E285)', 'Olumlu bir yöne doğru yapılan ikna edicilik ikna edilen kişiyi daha mutlu yerlere taşır.(K100)', 'İkna etmek insanı mutlu eder (E426)'..." şeklindeki görüşler hem ikna eden hem de ikna edilen kişinin mutlu bireyler olacağını, bu durumun da toplum sağlığına katkı sağlayacağını ifade etmektedir.

Kişisel ya da toplumsal kazanımları referans olarak yapılan bu açıklamalar birey ve toplumun gelişiminin döngüsel bir ilişki içerisinde ve her iki alanda sağlıklı gelişim açısından iknaya dayalı süreçlerin önemli bir yerinin olduğunu göstermektedir. İknanın kişisel ve toplumsal kazanımlar açısından önemine örnek olabilecek diğer görüşlerden bazıları da şu şekildedir:

"Etkili iletişim kuran, toplum tarafından saygı duyulan, fikirlerine önem verilen kişi olunmasını sağlar." (E537)

"Karşımızdakini kendi fikrimize ya da toplumun büyük çoğunluğunun fikrine ikna edebilmek toplumun barış ve refahı için önemlidir. Ancak karşımızdakinin fikrine saygı duymak çok önemlidir." (K505)

"Kendilerine güvenen bireyler çoğalır."(E530)

"Şiddeti önler. Sevgiyi güçlendirir."(E612)

"Toplumsal birliktelik ve örgütlü toplumun oluşmasına katkı sağlar."(K837)

Bir Güç Olarak İkna

Fırsatların, sorunları çözmenin, başarı ve değişimin anahtarı ve iyiye, doğruya yönlendirmede, yanlıştan vazgeçirmede etkili bir araç olarak görülen ikna, aynı zamanda doğruyu yanlışla yanlış da doğruya çevirebilecek bir güç ve silah olarak algılanmaktadır. Bu nedenle iknanın önemi konusunda diğerleriyle hemfikir olan bazı katılımcılar gerekliliği konusunda temkinli görüş bildirmişlerdir. "... 'Karşımıza çıkan fırsatları açabilmek adına bir anahtardır.', 'Hayatın vazgeçilmezlerinden biridir. Başarının anahtarıdır. (K17)', 'Günlük yaşamda başarının anahtarıdır. (E131)', 'İkna her sorunu çözer.(E810)', 'şeklindeki görüşler iknanın yaşamdaki kilit rolüne; "... 'İkna edicilik insanlar için önemli bir güçtür. İşler, ikna edici bireylerin isteği doğrultusunda gerçekleşir.(E452)', 'İkna, deveye hendek atlatılabilir.(E473)', 'İkna yeteneği güçlü olanlar yanlış olan şeyleri bile doğruymuş gibi gösterebilirler.(K557)', 'Olumsuz bir durumu olumluya çevirebilir.(E1001)', 'İkna edebilen biri için etkili bir silah olduğunu düşünüyorum.(E777)', '... Öyle ki iyi bir ikna ediciyseniz bir kişiyi, bir sınıfı, bir okulu, bir toplumu, bir milleti, bir evreni ikna edebilirsiniz.(K1141)'..." şeklindeki görüşlere iknanın önemli bir güç ve insanları manipüle etmede kullanılabilecek güçlü bir silah olabileceğine işaret etmektedir.

Kavramsal Olarak İkna

İknayı kavramsal olarak ele alan katılımcılardan bazıları beceriyi inandırıcılık, güvenilir olmak, dürüstlük, tutarlı ve tarafsız olmak gibi kişilik özellikleriyle ilişkilendirmişlerdir. "... 'İkna edicilik ve güven arasında derin bir bağ vardır. İkna insanlarda güveni sağlamak, karşıdaki kişinin gönlünün ferah tutulmasını sağlamaktır.(E732)', 'İnanmak ve inandırıcı olmakla ilgisi olduğunu düşünüyorum. Bir fikri, bilgiyi, olguyu paylaşırken/öğretirken inandırıcı olduğumuz ölçüde ikna edebiliriz.(K104)', 'Bana göre buradaki en önemli unsur güvenilirliktir. Karşılıklı güven duygusudur.(E1100)', 'İkna etmek özünde karşıyı harekete geçirme kaygı ya da ihtiyacımızdan doğar. Ne kadar dürüstsek o kadar ikna ediciyizdir. Etkili iletişim becerilerine sahip olsak bile eğer alıcıya güven hissettiremezsek bilgi birikimimiz bile gölgede kalır.(E9)'..." şeklindeki ifadeler iknayı dürüst, güvenilir ve inandırıcı olmak gibi kişilik özellikleriyle ilişkilendiren görüşlere örnek oluşturmaktadır. Bunun dışında kavramı "yetenek, sanat ve liderlik" gibi kavramlarla ilişkilendiren bazı katılımcılar iknanın herkeste bulunmayacak bir nitelik olduğuna vurgu yapmışlardır.

Durumsal Olarak İkna

İknanın önemini koşullara bağlı olarak açıklayan katılımcılardan bir kısmı öneminin iknanın konusuna, amacına, kişiye ve topluma katkısına göre değişebileceğini ifade ederken; ancak iyi bir amaca hizmet ediyorsa ilmî, akli, etik, mantıklı ve kanıta dayalı yollarla gerçekleştiriliyorsa iknanın önemli olabileceğini vurgulamışlardır. Önemini becerinin edinilmesindeki zorluk yönüyle ele alan bazı katılımcılarsa bu becerinin dili etkili kullanabilmenin yanı sıra eğitim, bilgi, birikim, beceri, olgunluk ve deneyim gerektirdiğine dikkat çekmişlerdir. "... İkna elbette önemli tabi ama hangi alanda niçin kullanıldığına göre değişir.(E638)", "Ancak iyi niyete hizmet ediyorsa önemli olabilir.(K796)", "İkna edicilik kişisel ve toplumsal uzlaşma ve yaşam barışı için iyi, algı operasyonuna yönelik olursa riskli.(E850)", "Eğer birini ikna edip güzel sonuç almak istiyorsak iyi, ancak içine şüphe tohumları ekip kötü yönler de çekebiliriz. Önemli olan ikna ediciliğin ne yönde kullanıldığıdır.(K909)"... şeklinde görüşler iknanın öneminin koşullara göre değişebileceğine işaret etmektedir. Einstein'in ön yargılarla ilgili bilindik sözünü uyarlayarak "İkna etmek günümüzde atomu parçalamaktan zordur.(E603)" şeklinde ifade eden katılımcı ise iknanın zorluğu ile ilgili görüşleri özetlerken; dilin etkili kullanımını ve eğitim gerektiren bir beceri olduğuna yönelik görüşlere örnek olabilecek en kapsamlı ifade ise "Bireyler iletişimlerinde karşı tarafa ilettiklerinde inandırıcı olmak, anlattıklarının karşı taraf tarafından kabul görülmesini ister. Mesela öğretmenler öğrencileri ile iletişimlerinde ikna edici iletişimi sık kullanırlar. Aynı şekilde politikacılar, yazarlar, satıcılar vs. yaşamımızda her zaman karşılaştığımız reklamlarda da sık kullanır. Reklamın insanları ne kadar etkilediği de kaçınılmaz bir gerçek. Hatta normal iki insanın iletişimlerinde bile birbirlerini ikna ederek, kendini, düşüncelerini kabul ettirerek ya da düşüncelerinin etkisi altına alarak konuşmak ister. Herkesin ikna ediciliği yüksek değildir. Çünkü bu da büyük bir beceri gerektirmektedir. Mesela empati, mesela dili kullanma becerisi bunlardan bazıları. Bu becerilere sahip olabilmek için de belli eğitime sahip olunması gerektiğini düşünüyorum.(K75)" şeklindedir.

Katılımcılara ikna ediciliğin günlük yaşamdaki önemi ile ilgili açık uçlu soruya ek olarak iknanın önem derecesini belirlemeye yönelik seçim yapmalarını gerektiren bir soru daha sorulmuştur. Katılımcıların bu soruya verdikleri cevaplardan elde edilen bulgular Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3

Sınıf Öğretmenlerine Göre İknanın Önem Derecesi

Önem derecesi	f	%
1-4	28	2,3
5	29	2,4
6	42	3,5
7	96	8
8	256	21,3
9	287	23,9
10	464	38,6
Toplam	1202	100

Tablo incelendiğinde katılımcıların yaklaşık % 84'ü ikna ediciliği önemli bir beceri olarak görmekte, yaklaşık % 14'ü orta derecede ve geri kalan % 2'si ise düşük derecede önemli olarak görmektedir.

Sınıf Öğretmenlerinin İkna Edici Yazmanın Öğretimi Konusundaki Görüşleri

Araştırmanın ikinci sorusu ikna edici yazmanın öğretimiyle ilgilidir. Katılımcılara ikna edici yazmanın öğretimiyle ilgili sorulan soru "İkna edici yazmanın öğretimi konusunda neler düşünüyorsunuz?" şeklindedir. Katılımcıların bu soruya dair vermiş oldukları cevaplar 'kazanımlar/gereklilikler, riskler/tereddütler, yöntemler ve engeller' temaları altında ifade edilmiştir.

Kazanımlar/Gereklilikler

İkna edici yazmanın öğretiler, geliştirilebilir önemli bir beceri olduğunu ifade eden katılımcılar becerinin kazanımlarını dikkate alarak ikna edici yazma konusunda öğretimin yapılması gerektiğine vurgu yapmışlardır. Bu yönde görüş bildiren katılımcılar iknanın önemi konusunda olduğu gibi becerinin kişisel, akademik ve toplumsal kazanımlarına örnekler sunmuş; bu beceriden yoksun kişilerin sergileyebileceği olumsuz tutum ve davranışlara da değinmişlerdir.

Tablo 4*İkna Edici Yazmanın Öğretimi (Kazanımlar/Gereklilikler)*

Temalar	Kodlar	f
Kazanımlar / Gereklilikler	İkna edici yazma öğretilbilir, öğretilmelidir.	448
	İş ve sosyal hayatı kolaylaştıran önemli bir yaşam becerisi.	350
	Dil ve düşünme becerilerini geliştirir.	191
	İletişim ve ikna becerilerini geliştirir.	182
	Kişisel ve sosyal gelişime katkı sağlar.	178
	Demokratik ve bilinçli bir toplum için önemli bir yatırım.	82
	Eğitim – öğretim süreçlerine pozitif katkı sağlar.	24
	Olumsuz kişilik özelliklerini engeller.	444

Kişinin ve toplumun geleceğine yatırım olarak görülen ikna edici yazmanın kişisel gelişimle birlikte öğrencinin dil ve düşünme becerilerinin gelişimine katkılarından da söz edilmiştir. Katılımcılar ikna edici yazmanın öğrencilerin yaratıcı düşünme, analitik düşünme, argüman temelli ve mantıklı düşünme, eleştirel düşünme, bilgi temelli düşünme, neden-sonuç ilişkilerine dayalı düşünme, sorgulama, çok yönlü düşünme, stratejik düşünme ve akıl yürütme gibi düşünme becerilerini geliştireceğini ifade etmişlerdir. Ayrıca yazma başta olmak üzere sözlü dil (konuşma, anlatma, tartışma) ve okuma (anlama, kavram, yorumlama) becerilerinin gelişimine de katkı sağlayacağını ifade etmişlerdir. İkna edici yazma öğretiminin öğrencilerin dil ve düşünme becerilerini geliştireceğini ifade eden katılımcılar, kendini ifade edebilme, düşüncelerine gerekçeler sunma ve savunma, düşüncelerini kabul ettirebilme ile birlikte kişilerin özgüvenlerinin artacağını, iletişim becerilerinin gelişeceğini, karşı tarafı (okuru) etkilemenin ve başarıya ulaşmanın onlarda bir tatmin ve mutluluk duygusu oluşturacağını dile getirmişlerdir. İkna edici yazmanın öğrencilerin sonuç çıkarma, yorumlama, eleştirel düşünme, problem çözme, karar verme, empati gibi üst düzey zihinsel süreçlerin gelişimine de katkı yapacağını belirten katılımcılar öğrencilerin akademik başarılarının da bu süreçten olumlu yönde etkileneceğini ifade etmişlerdir. Katılımcıların bu yöndeki görüşlerine bazı örnekler şu şekildedir:

“İkna edici yazma, ikna etme becerisinin ağıdalı hâlidir diye düşünüyorum. Herhangi bir iddia ya da fikir ikna edici şekilde yazıldığında karşı taraf iddianın doğruluğu konusunda daha kolay ikna edilebilir. Önemli bir beceri olduğunu ve öğretiminin kişiye günlük hayatında ve eğitiminde önemli bir artışı olacağını düşünüyorum. (E70)”

“İkna edici yazmanın önemli bir tür olduğunu düşünüyorum. Bir nevi ikna edici yazılar öğrencinin kendi düşüncesini savunması, desteklemesi demektir. Aynı şekilde karşı olduğu düşünceye karşı da mücadele etmesi demektir. Öğrencilerin hem dil becerilerini hem de zihinsel becerilerini geliştirdiğini düşünmekteyim. (K75)”

“İkna edici yazma; öncelikle öğrenciyi ikna edeceği konu üzerinde düşünmeye, ardından bu konuda çeşitli argümanlar toplamaya sevk edecektir. Bu sebeple küçük yaşlarda bu becerinin kazandırılması gerektiğini düşünüyorum. (E80)”

“İkna edici metin yazarken öğrenciler neden sorusuna cevap verdiği için eleştirel yaklaşırlar ve kendi fikirlerini savunmak için argümanlara başvururlar, bu durumda çocukların üst düzey becerileri gelişir. (K158)”

“İkna edici yazma çocukların tartışmaya açık olmasını ve sorgulayan bireyler olmasını sağlar. (K403)”

İkna edici yazma katılımcılar tarafından önemli bir yaşam becerisi ve toplumun geleceğine yatırım olarak görülmektedir. Çocuğa, yetişkin olarak bireye ve topluma sağlayacağı faydalar bu düşünceye gerekçeler oluşturmaktadır. Farklı bakış açıları geliştirme, kendini ifade etme, araştırarak düşüncelerini ve hakkını savunma, çatışma yönetimi ve sorun çözme, eyleme ve üretme becerilerini geliştirerek özyönetim ve özdenetim kazanma, karar alma/verme süreçlerinin gelişimi, nitelikli evet ya da hayır diyebilme, kabul görerek saygınlık kazanma ve bütün bunlarla ilişkili olarak özgüven kazanma belirtilen gerekçelerden bazılarıdır. *“Yaşamın birçok yerinde küçüklükten yetişkinliğe hemen her alanda arkadaş, aile, öğretmen, iş yaşamı ortamlarında ihtiyaç duyulacak, iş ve sosyal yaşamında başarıya ulaşılacak bir beceri. (E93)”*, *“Bireyin istediğini elde etmesinde, hedeflerine ulaşmasında işine yarayacak bir beceri. (K536)”*, *“İnsanları etkilemede, kendisine destek bulmada ve görüşlerini kabul ettirmede gerekli bir beceri (E20).”* şeklindeki ifadeler katılımcıların bu yöndeki görüşlerine örnek oluşturmaktadır. İkna edici yazmanın önemli bir yaşam becerisi olduğunu dile getiren katılımcılar günümüz dünyasında sosyal medya ve dijital teknolojiler aracılığıyla daha da önemli hâle geldiğine vurgu yapmışlardır. Özellikle dijital platformlarda çocuklar birçok ikna durumuyla karşı karşıya gelmekte, bu mesajlar karşısında çocukların bilinçli bir tavır takınmaları ise oldukça önem arz etmektedir. Bu görüşlere örneklerden bazıları ise şu şekildedir:

“Günümüzde ikna ediciliğin önemi her geçen zaman diliminde önem kazanmaktadır, artık insanları bir şeylere ikna etmek için ciddi bir ikna kabiliyeti ve ikna dili gerekmektedir. Günlük yaşamımızda hayatımızın her

alanında bu dil kullanılmaktadır. Örnekle siyasal alanda, reklamlarda, dizilerde, filmlerde, alışveriş sektöründe kişiler arası iletişimlerde vb.”(E826)

“Öğretilmesi gerekir. Çünkü çocuklar günlük hayatta sıklıkla ikna edici metinler ve medya ile karşılaşmaktadırlar. Hem buralardaki mesajları anlamak hem de işinde başarılı olmak için çocuklara bu eğitim verilmelidir.”(K1141)

“Günümüzde artık insanlar sosyal medya vb. platformlar üzerinden yazı yazıyorlar, o yüzden ikna edici yazma önemlidir.”(E109)

“Günümüzde yazarak iletişim kurmak, konuşarak iletişim kurmanın önüne geçmiştir. Yazarak daha fazla kişiye ulaşmaktayız. Bu nedenle ikna edici yazma önem kazanmaktadır.”(K263)

“Günlük yaşamda sıklıkla karşılaştığımız bir beceridir. Sağlıklı iletişim kurmak, planlanan işlerde başarı elde etmek; bunlara bağlı olarak gelen öz güven ve mutluluk yaşamı daha zevkli hâle getirecektir.”(K1066)

Eğitim öğretim süreçleri açısından iknanın önemine değinen bazı katılımcılarsa öğretmen, yönetici ve diğer eğitim çalışanlarının da bu beceriyi geliştirmeye ihtiyaçlarının olduğunu, eğitimin bireyi ikna ile başladığını ifade etmişlerdir. Buna göre öğretimi mantıklı kılarak isteyerek öğrenmeyi gerçekleştirmede ve davranış değiştirmede ikna oldukça önemli görülmektedir. Katılımcıların pek çoğu “Öğretmenlerden başlayarak bu eğitim verilmeli.” şeklinde görüş belirtirken bazıları “Öğretmen olarak, karşımızdaki öğrenci ve velilerin davranış ve tutumlarında değişiklik oluşturmamız gereken çeşitli durumlarla karşı karşıya geldiğimiz zamanların oldukça fazla olmasından dolayı ikna edici olabilmemiz son derece önemli. Bu sebeple sözlü - yazılı iletişimde ve empati kurmada ne kadar başarılı isek karşımızdaki insanları daha çok ikna edebileceğimizi düşünüyorum.(K1073)”, “Eğitimde istedik davranış değişikliği ikna etme ile olur. Kanaat etmiş kişi daha kolay öğrenir.(K250)” şeklinde görüşlerine gerekçeler sunmuşlardır. İknaya dayalı olmayan bir eğitim, iletişim ve etkileşim sürecinin kişisel ve toplumsal düzeyde doğurabileceği sonuçlar ise bir katılımcı tarafından kapsamlı olarak şu şekilde ifade edilmiştir:

“Günlük hayatta ikna edicilik çok önemli bir yere sahiptir. Sağlıklı, anlayışa dayalı insan ilişkilerinin geliştirilebilmesi için ikna edici olmak şarttır. İkna ediciliğin özellikle eğitimde çok önemli olduğunu düşünüyorum. İkna edici bir konuşmayla çocuklarımızın sağlıklı bir kişilik geliştirmelerine olanak sağlarken ikna edici olmayan açıklamalar çocuklarımızı tatmin etmeyecektir. Yeteri kadar tatmin olmayan çocuklar da kendini farklı şekilde ifade etmek isteyecek ve yetişkinlerle çocuklar arasında sonu gelmeyen çatışmalar başlayacaktır. Çatışmalarla büyüyen çocukların da yetişkin bireyler hâline geldiğinde sorunlarını konuşmak, ikna etmek yerine karşı tarafa zarar verici davranışlar sergilediği görülecektir. Bu nedenle yapıcı, ikna edici olmak sağlıklı bir toplumun temelini oluşturmaktadır.”(E522)

Bu görüşte kapsamlı olarak ifade edildiği üzere katılımcılardan bazıları ikna edici yazmayı toplumun geleceğine bir yatırım olarak görmüşler, bilinçli, sorgulayan, güvene dayalı sağlıklı ilişkiler kurabilen ve uzlaşma içinde bir toplum için bu becerinin öğretilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu düşünceyi destekleyen “Kötü yollara başvurmadan, şiddeti seçmeden, karşılaştığı sorunlara farklı yaklaşmasını ve alternatif çözüm yolları geliştirmesini sağlayacak, başarılı çatışma yönetimi yapacağı bir beceri.(E886)”, “Bütün toplumlarda beliren anlaşmazlıkların ikna ile çözülmesi gerekir. Aksi durumda kavga, savaş kaçınılmaz.(E374)” şeklinde görüşler de bulunmaktadır.

İkna becerisinden yoksun olan kişilerin yaşayabileceği sorunlar üzerinden becerinin önemini ve öğretiminin gerekliliğini vurgulayan çok sayıda katılımcı bulunmaktadır. Bu noktada katılımcılar bu beceriden yoksun kişilerin kendilerini ifade etmede sorun yaşayacaklarını, anlaşamayacaklarını ya da yanlış anlayabileceklerini; kendilerini ifade edemediklerinden ve savunamadıklarından haklıyken haksız duruma düşebileceklerini, zararlı içerikler karşısında savunmasız kalacaklarını ve yönlendirmeye açık hâle geleceklerini ifade etmişlerdir. Katılımcılara göre kendini sözlü ya da yazılı olarak ifade edemeyen bireyler farklı ve uygun olmayan ifade yollarına başvurarak sorunlu kişilik özelliği gösterebilirler. Huzursuz, tedirgin, geçimsiz, çatışmaya hazır, kavgacı, çözüm yolu olarak şiddete başvuran, saldırganlaşabilen, zorbalığı seçen, hırçınlık gösteren ya da tam tersi suskunluğu tercih eden bireylere dönüşebilirler. Katılımcılar bu yöndeki görüşlerini “...yönlendirilmeye açık, robot gibi, savunmasız, her şeyi kabullenme eğilimi içerisinde, kolay ikna olan, görüşlerini ve kendini savunmayan, sorgusuz kabule meyilli, çok yönlü düşünmeyen, at gözlüklü, boyun eğen ve hayır diyemeyen, sosyal becerileri zayıf ve hep geri planda kalan, iletişim problemleri yaşayan, kolay vazgeçen ve pes eden, silik, sindirilmiş, pasif, çekingen, içe dönük, içe kapanık, iletişime kapalı, etkisiz ve önemsiz hisseden, karamsar, kolay etki altında kalan, kandırılmaya müsait, toplumda söz sahibi olamayan, fikri kabul görmeyen buna bağlı olarak yetersizlik ve değersizlik hissi yaşayan, öz güvenleri düşük, teslimiyetçi, hayır diyemeyen ve kendi olamayan, sorun çözemeyen, manipülasyona açık, sağlıklı ilişki kuramayan, öz saygısı düşük, karamsar, umutsuz, kendi kararlarını alamayan, başkalarına bağımlı olan ve sürekli onay bekleyen, mutsuz, motivasyonsuz...” gibi kelimelerle açıklamışlardır. Bu gibi niteliklere sahip kişilerin yaşadığı başarısızlıkların ve kendini ifade edememelerinin kişinin kendi kabuğuna çekilmesine, toplumdan soyutlanmasına ve asosyal bir kişilik özelliği göstermesine; eleştirilmesi, kendini ispatlayamaması ve bastırılmasının cesaretinin kırılmasına, hayal kırıklığı yaşamasına ve yalnızlık hissine kapılmasına neden olabileceği ifade edilmiştir. Çok yönlü düşünememe, dil ve muhakeme becerilerinin gelişmemesi de bu beceriden yoksun kişilerin özellikleri olarak ifade edilmiştir.

Riskler/Tereddütler

İkna edici yazmanın öğretimi konusunda çoğunluğun aksine farklı görüşler ortaya koyan katılımcılar da bulunmaktadır. Bazı katılımcılar ikna edici yazmanın öğretimini gerekli görmezken bir kısmı da bunu doğru bulmadıklarını, farklı konularda tehlikeli sonuçlarının olabileceğini belirtmişlerdir. Öğretilebileceğini düşünen ancak duruma temkinli yaklaşan bazı katılımcılar ise ancak belirli koşullar dikkate alınarak öğretimin yapılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Tablo 5

İkna Edici Yazmanın Öğretimi (Riskler/Tereddütler)

Tema	Kodlar	f
Riskler/Tereddütler	Belirli şartlara dikkat etmek koşuluyla öğretimi yapılabilir.	61
	Öğretilebilir mi bilmiyorum / hiç düşünmemiştim.	54
	İkna edici yazmanın öğretimini gerekli görmüyorum.	42
	Bu bir yetenektir, öğretilemez.	23
	Doğru bulmuyorum, farklı konularda tehlikeli kullanılabilir.	22
	Sabit fikirlerle işlemez.	12

Katılımcılardan bazıları ikna edici yazmanın öğretiminin ancak bazı hususlara riayet etmek koşuluyla yapılması gerektiğine vurgu yapmışlardır. Katılımcılara göre toplumsal yarar gözetiliyorsa, doğru bilgi, veri ve kanıt temelli bir ikna söz konusu ise, amaç yol göstermek, farklı çözümler üretmekse, eleştirel düşünme ve farklı düşüncelere saygı çerçevesinde ve özgür ortamlarda öğretimi yapılmalıdır. Aksi hâlde bu becerinin öğretimi katılımcılara göre farklı riskler içerebilir. Konuyla ilgili görüşlere diğer bazı örnekler şu şekildedir:

“Doğru düşünceleri aktarmak amacıyla yapılan konuşmalarda ve yazılan yazılarda ikna edicilik bence olumlu sonuçlar doğurur. İnsanları kandırmak için kullanılırsa tehlikeli sonuçları olabilir.” (E652)

“Manipulatif olmadıkça iyi bir yönlendirme aracı.” (K486)

“İkna edicilik altı dolu bir şekilde yapılmalıdır. Bu beceri eğer doğru bilgilere dayanmadan yapılıyorsa riskli bir beceri. İnsanları yanıltma amaçlı kullanılabilir.” (K79)

“Ancak iyi bir niyete hizmet ediyorsa olabilir.” (K796)

“İkna edicilik kişisel ve toplumsal uzlaşma ve yaşam barışı için iyi. Algı operasyonuna yönelik olursa riskli. İkna edicilikte kullanılan dil ve amaç ile kullanılan söz içerikleri önemli. Bunu kim inceleyip denetleyecek? Kişisel hak ve özgürlüklere yaklaşım nasıl olacak? Bunu yapacak kişilerin donanımı hangi ölçütlere göre belirlenecek?” (E850)

“İkna edilecek konu, ikna etmeye, o çabaya değer mi? Bunu bilmeli, ona göre hareket etmeliyiz. Aksi hâlde kişiyi bir şey için iknaya çalışmak doğru değil.” (K629)

Faydalarından ziyade bu becerinin öğrenilmesinin olumsuz taraflarına daha fazla vurgu yapan katılımcılar da bulunmaktadır. Bir katılımcı bu konudaki kaygılarını *“Türkiye’de bunu öğrenen dolandırıcı olur. (E7)”* şeklinde ifade ederken bir diğeri *“Anarşist olsunlar diye mi?(K1027)”* ve bir başkası da *“Suçlunun suçsuz olduğunu savunması açısından faydalı olur.(K1157)”* şeklinde ironi yaparak görüş belirtmiştir. Bazı katılımcılar ise riayet edilecek hususlara dikkat çekmeksizin doğrudan bu becerinin farklı amaçlarla tehlikeli bir şekilde kullanılabileceğini belirterek öğretimini doğru bulmadıklarını ifade etmişlerdir. *“... ‘Hiç kimseye bir şeyleri kabul ettirmeye çalışılmamalı, farklılıklara saygı duyulmalıdır. Bu yüzden gerekli görmüyorum. (K233)’, ‘Bir neşter katilin elinde olursa can alır, bir neşter doktorun elindeyse can verir. İkna edici yazı neşterdir.(E500)’, ‘İkna yeteneği güçlü olan kişiler; yanlış olan şeyleri, doğruymuş gibi bile gösterebilir. (E614)’, ‘İnsanları her konuda kendiniz gibi düşünmeye ikna etmeye çalışmak bu konuda zorlamak bence doğru bir davranış değil. (K540)’, ‘İkna ediciliği doğru bulmuyorum. Çocuklarımda dahi uygulamıyorum. (K639)’, ‘Neden ikna edeyim ki herkes benim gibi düşünmek zorunda değil. (K928)’...”* gibi görüşler iknanın katılımcılar tarafından doğru bir davranış olarak kabul görülmediğine işaret etmektedir.

İkna edici yazmanın öğretimi konusunda bir kısım katılımcı *“Öğretilebilir mi bilmiyorum, hiç düşünmemiştim, bu konuda fikrim yok, ilk defa böyle bir şeyle karşılaştım vb. (K557)”* şeklinde görüş belirtirken iknayı herkeste bulunmayan ve eğitimle kazanılamayan bir kişilik özelliği olarak nitelendiren bazı katılımcılar ise bu becerinin öğretilemeyeceği yönünde görüş bildirmiştir. *“...İkna bir yetenek meselesidir. (E613)’, ‘İkna edebilmek tamamen yetenek işi. (E820)’, ‘İkna etmek bir sanattir. (E612)’, ‘Her insana mahsus olamayan özellik. Ama bu kabiliyet varsa çok mutlusun. (K979)’, ‘İkna edebilmek de ayrı bir meziyettir ve herkes yapamaz. (K992)’...”* şeklindeki ifadeler iknayı yetenek ve sanat gibi kavramlarla ilişkilendiren görüşlere örnek oluşturmaktadır. Tek bir katılımcı iknanın önemi ve eğitimle geliştirilip geliştirilemeyeceği konusundaki kararsızlığını *“Oldukça önemli bir beceri olduğunu düşünüyorum. Ama doğuştan gelen bir yetenek mi yoksa sonradan da ileri düzeyde kazanılabilir mi bilmiyorum. (E1058)”* şeklinde ifade ederken on iki katılımcı da iknanın önemi

konusundaki görüşlerini “*Ne kadar önemli olursa olsun sabit fikirlilere işlemeyen bir beceri. (K264)*” olarak ifade etmişlerdir. Bu görüşler iknanın geliştirilemeyecek bir beceri olduğu yönünde düşünüldüğüne işaret etmektedir.

Yöntemler / Teknikler

Katılımcıların ikna edici yazmanın öğretimi konusunda ortaya koydukları yöntem ve tekniklere ilişkin görüşler Tablo 6’da ifade edilmiştir.

Tablo 6

İkna Edici Yazmanın Öğretimi (Yöntemler /Tehnikler)

Tema	Kodlar	f
Yöntemler / Teknikler	Uygulamalı, aşamalı, süreç odaklı etkinliklerle	182
	Oyun, drama, rol oynama gibi eğlenceli yöntem ve tekniklerle	176
	Örnek olay, senaryo ve örnek uygulamalarla	121
	Günlük yaşamdan somut örneklerle	117
	İkna edici metin örnekleriyle, sorgulatarak ve çözümlenerek	86
	Türkçe dersi ya da diğer dersler içine entegre edilerek	74
	İlişkili düşünme becerileri ile birlikte	67
	Hikâye ve masallarla	42
	Görsellerle, afiş, reklam, video, animasyon-çizgi film ile	41
	Paragraf, kısa metin düzeyinde yazma çalışmaları ile	38
	Uzmanlar tarafından öğretilmeli	33
	Ayrı bir ders olarak okutulmalı	30
	Hangi sınıf (temelden, üç ve dördüncü sınıftan, ortaokuldan) düzeyinde öğretilmeli	24

İkna edici yazmanın uygulamalı, aşamalı, süreç odaklı etkinlikler; oyun, drama, rol oynama gibi eğlenceli etkinlikler; paragraf ve kısa metin düzeyinde deneme, kompozisyon ve çeşitli yazma çalışmaları ile örnek olay, senaryo, ikilemli durumlar ve günlük yaşamdan örneklerle öğretimi katılımcılar tarafından en çok dile getirilen görüşlerdir. Katılımcıların bu yöndeki görüşlerine bazı örnekler şu şekildedir:

“Uygulamaya dayalı bir öğretim programı hâline getirilmeli. Öğrencilerin seviyelerine uygun, aşamalı olarak basamak basamak öğretilmeli.” (K844)

“Kesinlikle oyunlaştırılarak, drama, rol oynama vb. aktif tekniklerle öğretilmeli.”(K146)

“Örnek olaylarla, uygulamalı olarak, somutlaştırarak. İlk önce bir oyuncak ya da bir yiyecek vs arkadaşlarına satar gibi yapıp o ürünü satabilmek için arkadaşını ikna etmeye çalışarak. Sonra zaman ilerledikçe başka konularda da ikna edici dramalar yaptırılıp sonra yazdırılabilir.” (K1141)

“Yaşanmış olaylarla, hayat tecrübeleriyle, örnek olaylar ve ikna edici yazı örnekleri üzerinde durarak nasıl yazabilecekleri örneklendirilebilir.” (K1190)

“Çocuklara günlük hayattan örnek olaylar sunularak çocuğun bunun hakkında konuşması, çözüm üretmesi beklenir. Sonra yeni bir konu veya durum verilir, çocuğun bu konuda ikna edici bir yazı yazması istenir.” (K1079)

“İkna edici yazma öğretimi için öğrencileri erken yaşlardan itibaren ikilemler içerisinde bırakıp arkadaşlarıyla birlikte tartışabilecekleri kendi fikir ve düşüncelerini destekleyip arkadaşlarının düşüncelerini çürütebilecekleri öğretim yöntem ve teknikleri içerisinde olmaları sağlanabilir. Buna örnek olarak argümantasyon uygulamaları verilebilir.” (E164)

“İkna edici yazmanın amacı kavratılmalı ve ikna edici yazma basamakları verilmelidir. Çeşitli konularda örnek yazılar sunulmalıdır ve yazma çalışmaları yaptırılmalıdır.” (K1044)

İkna edici metin örnekleri üzerinde çalışarak, bu örnekleri sorularla inceleyerek ve çözümlenerek; beceriyi sorgulama, eleştirel düşünme, görüş ve karşıt görüş geliştirme, kanıt temelli argümanlar oluşturma ve neden – sonuç ilişkileri gibi düşünme becerileri ile ilişkilendirerek; hikâye ve masalların yanı sıra afiş, reklam, video, animasyon – çizgi

film ve kısa film gibi görsel araçları kullanarak öğretmek katılımcılar tarafından dile getirilen diğer öğretim yöntem ve teknikleri arasındadır. Katılımcıların bu yöndeki görüşlerine örneklerden bazıları şu şekildedir:

“Öğrencilere ikna edici metinlerden örnekler sunulmalıdır. Ortaya konulan bir durumun doğruluğunun karşı tarafa kabul ettirilebilmesi için konuyu doğrulayan delillerin sunulması gerekliliği belirtilmelidir. Ortaya bir sorun konulmalı ve öğrencilere bu sorunu çözmeleri için ikna edici yazılar yazdırılmalıdır. Yazılan tüm yazılar okutulmalı eksikler birlikte tespit edilmelidir.” (E378)

“Örneğin afiş veya reklam üzerinden ikna edicilikten bahsedilebilir. Kendilerinin de günlük yaşamdan örnekler bulması istenebilir. Bunlara iyi ve kötü örnekler verilerek aradaki farkı görmeleri sağlanabilir. Kendilerinin de bir ürünün reklamını yapmaları istenebilir. Örneğin çarpıcı bir isim veya onu diğerlerinden ayıran özellikleri neler? vb. sorular arttırılabilir. Bu sorulara cevap vermeleri istenir.” (K138)

“Bir çizgi film ya da bir masalda ikna ediciliğin önemi öncelikle hissettirilmeli daha sonra ise bu konuyu onların anlayacağı düzeyde açıklanmalı ve daha sonrasında onlardan bu konuyla ilgili ne anladıkları ve yazılar yazmaları istenebilir.” (E119)

“Görseller sunarak, yaparak yaşayarak, oyunlar oynayarak öğretilmelidir. Çünkü onlar için henüz bu soyut bir kavram.” (K239)

Bunların yanı sıra ikna edici yazmanın öğretimiyle ilgili katılımcıların görüş farklılıklarına sahip oldukları bazı konular bulunmaktadır. Buna göre katılımcılardan bir kısmı ikna edici yazmanın Türkçe dersi ve diğer dersler kapsamında örnek metin ve etkinliklerle (f=74) öğretilebileceğini ifade ederken bir kısmı da ayrı bir ders olarak okutulması (f=30) gerektiğinden söz etmişlerdir. Becerinin hangi sınıf düzeyinden itibaren öğretilmesi gerektiği de katılımcılar arasında bir başka tartışma konusudur. İlk sınıflardan başlayarak her sınıf düzeyinde öğretilmesi gerektiğini ifade edenler (f=22) olduğu gibi üçüncü ve dördüncü sınıftan ya da ortaokuldan itibaren öğretilmeye başlanması gerektiğini belirtenler katılımcılar bulunmaktadır. Son olarak genelin aksine bu becerinin uzman kişilerce (f=33) öğretilmesi gerektiğini ifade edenler de bulunmaktadır. Katılımcıların bu yönlereki görüşlerine örneklerden bazıları şu şekildedir:

“Türkçe ders etkinliklerinde neden sonuç ilişkisi kurdurarak ve araştırmalarının bilgiye dayandırarak yapılmasını sağlayarak.” (K435)

“Türkçe, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler derslerinin içinde bir ünite olarak verilebilir.” (E192)

“İşlerinin ehli kimseler tarafından gerekli yeterliliğe sahip kişiler tarafından öğretilmesi olması şart.” (K896)

“Konuyu tam anlamıyla bilen ve öğretebilen kişiler tarafından, öğretmenler tarafından değil.” (E294)

“Yazma etkinliklerini ilkokuldan temel düzeyde başlayarak her düzeyde geliştirilmesi gereken beceriler olarak görüyorum. Bu yüzden ikna edici yazmanın da temel düzeye indirgenerek öğretim planlarının yapılacağını düşünüyorum.” (E18)

“Seçmeli bir ders veya okul dersleri dışında bir kurs programı hâlinde öğretilmesi mümkün olabilir.” (K221)

İkna edici yazma becerisi katılımcılar tarafından genel itibarıyla önemli ve öğretimi gerekli bir beceri olarak görülmekle birlikte öğretiminin oldukça zor olduğu düşünülmekte; becerinin öğretilmesine ne zaman başlanması, ayrı bir ders olarak mı yoksa Türkçe derslerinde mi öğretilmesi ve öğretiminin kim tarafından yapılması gerektiği konularında farklı görüşler bulunmaktadır.

Engeller / Çözümler

Katılımcıların ikna edici yazmanın öğretimi konusundaki görüşlerinden becerinin öğretimi konusunda birtakım engeller olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcılar tarafından ortaya konan bu engeller aynı zamanda çözümlere de işaret etmektedir. Katılımcıların görüşleri doğrultusunda ortaya çıkan engeller Tablo 7’de ifade edilmiştir.

Tablo 7

İkna Edici Yazmanın Öğretimi (Engeller / Çözümler)

Tema	Kodlar	f
Engeller	Öğrencinin öğrenmesi gereken ön koşul becerilerdeki yetersizlikler	246
	Öğretmenlerin tutumu ve yeterlik düzeyleri	272
	Toplumsal koşullar	279
	Öğretim programları ve kaynakların yetersizliği	244

Öğrencilerin ön koşul becerilerindeki yetersizlikler, öğretmen yeterlikleri, programlarda beceriye yer verilmemiş olması, programın yoğunluğu ve toplumsal koşullar gibi hususlar becerinin öğretiminin önündeki engeller olarak ortaya çıkmıştır. İkna edici yazmanın öğretiminin önündeki engellerin öğrenci, öğretmen, kaynak ve toplum temelli olduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların bir kısmı ikna edici yazmadan önce bireylerin sahip olması gereken bazı niteliklerden ve öğrenmesi gereken becerilerden söz etmişlerdir. Katılımcılara göre ikna edici yazmadan önce çocuklara başka beceriler öğretilmelidir. İkna edici yazma ve onların deyişleriyle 'doğru düzgün yazma becerisi', yazmada zorlanma, yazmayı sevmeme ve isteksizlik bunların başında gelmektedir. Bunlara ek olarak çocukların okuma alışkanlığı kazanmış olmaları ve dile hâkim olmaları bir ön koşul olarak görülmekte, yine ikna edici yazma öncesinde çocukların temel okuma becerileri, söz varlığı ile eleştirel, analitik düşünme, araştırma, sorgulama ve tartışma becerilerinin geliştirilmesi gerektiğine dikkat çekilmektedir. Az sayıda katılımcı ise bu beceriden önce öğrencilere doğru davranma ve dürüstlüğün öğretilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Son olarak hazırbulunuşluk ve özgüven düzeylerinin yetersizliği ile teknoloji bağımlılığı ve sosyal medya gibi hususlar ikna edici yazmanın öğretiminde öğrenci ile ilgili engeller olarak ileri sürülen nedenler arasındadır.

"Bana kalırsa öncelikle çocuklarda yazma becerisinin geliştirilmesi gerekli. Bırakın bir fikir üzerine yazmayı normal bir yazıyı yazdırmakta bile sıkıntı yaşıyoruz." (K104)

"Çocuklardan ne istediğimize bir karar verelim, ikna edici yazı mı yazsınlar, ikna edici bir yazıyı okuduklarında hemen ikna mı olsunlar? Kısaca, ikna edici yazma diye spesifik bir alan daha oluşturmak/eklemek yerine önce yazma becerisini kazanmak ardından da düşünme becerileri üzerinde yola daha nitelikli çıkmak yeterli olacaktır. Bilmem ikna edebildim mi?" (E80)

"Önce sözel aktarım becerisi gelişmeli, daha sonra yazıya aktarma geliştirilmeli. Bunun için önce ikna edici konuşma öğretilir. Sonra yazma çalışmaları yapılabilir." (K921)

"Öncelikle iknadan çok çocuklarımıza duyu, düşünce, hayallerini, görüşlerini yazmasını yazabilmesini teşvik etmeliyiz. Okumak bir insanı geliştirir. Okuduklarını içselleştirip yazıya dökmesi de tam anlamıyla gelişmeyi kat ve kat artırır." (E765)

İkna edici yazmanın öğretimiyle ilgili bir diğer kategori öğretmen nitelikleri ile ilgilidir. Öğretmenlerin ikna edici yazmanın öğretimine yönelik olumsuz tutumları ile öğretim konusundaki yetersizlikleri bu nedenlerin başında gelmektedir. Konuyla ilgili öğretmen niteliklerine dikkat çeken katılımcılar; öğretimin bilgi, birikim ve deneyim gerektirdiğini, birçok öğretmenin becerinin öneminin farkında olmadığını, bazılarının yazmayı önemsemediklerini, isteksiz ve nemelazımcı yaklaşıklarını ifade ederek öğretmen yeterliklerinin artırılması hususuna dikkat çekmişlerdir. Katılımcıların bu konulardaki görüşlerini yansıtabilecek kapsamlı bir örnek şu şekildedir:

"İkna edici yazma bence öğretmenler tarafından fazla bilgi sahibi olunmayan bir kavram. Öğretmenlere bu konu ile ilgili daha detaylı eğitici seminerler verilebilir ya da lisans eğitiminde bu konu üzerinde daha çok durulabilir. Eminim ki birçok öğretmen belki de ilk defa bu form aracılığı ile ilk kez ikna edici yazma kavramını duyuyordur." (K162)

Benzer şekilde bir grup katılımcı da bilgi, araştırma ve konu hâkimiyeti gerektiren ikna edici yazmanın üst düzey ve süre dayalı gelişim gösteren bir beceri olduğunu, dolayısıyla öğretmenler tarafından öğretiminin zor olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca ikna edici yazmanın önemli bir beceri olmadığını yönelik görüşlerin yanı sıra bu becerinin öğretiminin yapılamayacağı, gereksizliği ya da yanlış ellerde kötü amaçlara hizmet edebileceği yönündeki görüşler de öğretmenlerle ilgili engeller olarak ortaya çıkan hususlardır. İkna edici yazmanın öğretimini gereksiz bulan katılımcılardan bazıları lise ve üstü okullarda öğretmenlik, gazetecilik, sunuculuk, siyaset, bilim insanı ve belirli meslek grubunu tercih eden öğrenciler için öğretiminin yapılabileceğini, genel manada bir eğitimin gerekli olmadığını ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin içinde büyüyüp geliştikleri toplumsal koşullar becerinin öğretiminin önündeki bir başka engel kaynağı olarak ileri sürülmektedir. Toplumsal koşullar ile ifade edilen engeller katılımcılar tarafından 'ailelerin tutumu ile çocuk yetiştirme anlayışları, çocuğun sosyal çevresi, ön yargılar, kalıp yargılar, toplumun bakış açısı, tutuculuk, hoşgörüsüz ve özgür olmayan ortamlar, herkesin her şeyi doğru bildiğini düşünmesi' gibi kavramlarla ortaya konmuştur. Engeller teması altında ifade edilen son kategori öğretim programları ve kaynaklarla ilgilidir. 'Müfredatın yoğun olması, içeriğin yetiştirilmemesi, sınav odaklı dersler ve zamanın yetersizliğinin yanı sıra becerinin öğretim programlarında yer almaması, zenginleştirilmemiş öğretim programları, geleneksel eğitim anlayışı, kaynakların yetersizliği ve örneklerinin olmayışı' gibi nedenlerle öğretim programları ve kaynaklarla ilgili ileri sürülen engeller arasındadır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırmada iknanın ve ikna edici yazmanın öğretimi konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin tespiti amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda iki temel soru sorulmuş, bu sorulara verilen cevaplardan hareketle ulaşılan sonuçlar literatür bilgileri doğrultusunda tartışılmış ve öneriler sunulmuştur.

İknanın önemine dair görüşler bir bütün olarak değerlendirildiğinde sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun ikna becerisiyle ilgili kavramsal boyutta temel bilgilere ve önemiyle ilgili farkındalığa sahip oldukları söylenebilir. Katılımcılara göre kişisel ve toplumsal yaşam için önemli kazanımları olan ikna becerisi yapısı, ilişkili olduğu diğer

beceriler ve alt boyutları itibarıyla öğretimi oldukça zor bir beceridir. Öte yandan azımsanmayacak ölçüde katılımcının ikna ile ilgili kavram yanlışlarına sahip olduğu ve öneminin farkında olmadığı da görülmektedir. Katılımcıların ikna edici yazmanın öğretimiyle ilgili görüşleri ise sınıf öğretmenlerinin bu konuda elde edilecek kazanımların büyük ölçüde farkında olduklarına, etkili olabilecek yöntem, teknik ve engeller konusunda kısmen fikir sahibi olduklarına, becerinin öğretimi konusunda bazı tereddütlerinin ve eğitim ihtiyaçlarının olduğuna işaret etmektedir.

Beyreli ve Konuk'un (2018) ifade ettiğine göre alanyazında ikna edici, kanıtlayıcı ve tartışmacı anlatım terimleri birbirinin yerine kullanılmakta, her birinin içeriğine yönelik yapılan açıklamalara örtüşmektedir. Kurudayıoğlu ve Yılmaz (2014a) ise, literatürün aksine ikna edici ve tartışmacı yazı türlerinin birkaç noktada birbirlerinden ayrıldığını ifade etmektedirler. Araştırmacılara göre iki yazı türü; yapıları, içerdikleri stratejiler, oluşturulma amaçları ve öğrencilerde geliştirdikleri beceriler yönüyle birbirinden farklı olup öğrencilere öğretimi yapılırken bu farklılıklar göz önünde bulundurulmalıdır. Benzer ya da farklı her ne şekilde ele alınırsa alınsın araştırmacıların (Beyreli ve Konuk, 2018; Beyreli vd., 2005; Crowhurst, 1990; Çıfci ve Özen, 2018; Coşkun ve Tiryaki, 2011, 2013; Güneş, 2013; Karatay, 2011; Kurudayıoğlu ve Yılmaz, 2014a; Knudson, 1991; Riley ve Reedy, 2005) ikna edici ya da tartışmacı anlatımı açıklamada kullandıkları 'kanıtlamak, ikna etmek, inandırarak, nedenleri sunmak, gerekçeleri seçmek, netleştirmek, ispatlamak, bir bakış açısını savunmak, yerleşik kanaatleri sorgulamak ve değiştirmek, ileri sürülen yeni görüşleri okuyucuya kabul ettirmek' gibi kavramlar bu becerilerin yapısı ve önemi ile ilgili fikirler verirken diğer taraftan da bu türlerde yazmanın zorluğuna işaret etmektedir. Burada ifade edilen birçok kavram ve becerinin öğretiminin zorluğu bu araştırmanın katılımcıları tarafından da dile getirilmiştir. Öğretmenlerin ikna becerisinin yapısına ve geliştirilmesinin güçlüğüne dair bu farkındalıkları ikna edici yazmanın öğretimi için önemli bir adım olarak düşünülebilir. Ancak diğer taraftan gerek teorik gerekse uygulama boyutunda iyi bir eğitime, içerik ve öğretim süreci açısından zengin kaynaklara duyulan ihtiyacın bir göstergesi de olabilir.

Araştırmacıların ve uygulayıcıların ikna edici yazma öğretiminin güçlüğü konusunda hemfikir oldukları anlaşılmaktadır. Öte yandan ikna edici yazmanın öğretimine dair tüm zorluklara rağmen çağın getirdiği gereksinimler ikna edici yazı öğretimini gerekli hâle getirmiştir. İlkokul düzeyindeki birçok çocuk için bir argüman oluşturmak oldukça zor olsa da "mantıklı, inandırıcı ikna edici metinler oluşturma yeteneği hayati bir okuryazarlık becerisi" (Lee, 2008, s.43) olarak görülmektedir. İknayı kelimelerle, görsellerle, çeşitli yöntem, teknik ve stratejilerle insanların inançlarını, düşüncelerini, davranışlarını, motivasyonlarını, arzu ve isteklerini etkilemek şeklinde tanımlayan Kurudayıoğlu ve Yılmaz (2014a), gelişen teknolojiye paralel olarak ortaya çıkan yeni medya araçları vasıtasıyla insanların pek çok ikna çeşidiyle karşılaştığına, ikna edici metinlerinse yirmi birinci yüzyılda en çok kullanılan ikna türlerinden olduğuna dikkat çekmektedirler. Benzer şekilde kitle iletişim araçları vasıtasıyla haber, köşe yazısı, reklam, broşür ve benzeri metinlerle her gün karşılaştığımızı dikkat çeken Çıfci ve Özen (2018) ise bu metinlerde kullanılan ikna unsurları konusunda temel eğitim döneminden başlayarak bilinçlenmenin önemine işaret etmişlerdir. İknaya yazma öğretiminin bu kadar önemli olmasının nedenlerinden belki de en önemlisi, "politik ve sosyal öneme sahip olması ve bireylerin kendi kendilerini savunmayı ve dolayısıyla kendilerini yönlendirmede inisiyatif almalarını destekleyebilmesidir" (Cuenca-Carlino ve Mustian, 2013, s.3; Nelson ve Kinneavy, 2003, s.786-789; Thomas ve To, 2016, s.135). İknaya yazmanın öğretilmesi gerektiği yönünde görüş bildiren katılımcılar, iş ve sosyal yaşamı kolaylaştıran bir beceri olarak görmelerinin yanı sıra iknanın dil ve düşünme becerilerini geliştirmesi, eğitim - öğretim süreçlerine pozitif katkı sağlaması ve olumlu kişilik özellikleri geliştirerek bireyin bilinçli bir üye olarak topluma katılımını sağlaması yönüyle de önemli olduğunu dile getirmişler; bu yönde yapılacak eğitimleri toplumun geleceğine bir yatırım olarak nitelendirmişlerdir.

İknaya yazmanın önemi, getirileri ve gerekliliği konusundaki görüşler becerinin öğretimine yönelik güçlükleri ve engelleri aşmada yeterli olmamaktadır. Bu konuda daha somut adımlar atabilmek ve becerinin öğretiminde ihtiyaç duyulan zemini oluşturabilmek için muhtemel güçlük ve engellere daha yakından bakmak gereklidir. Sınıf öğretmenlerine göre öğrencinin öğrenmesi gereken ön koşul ve temel dil becerilerindeki yetersizlikler bu engellerin başında gelmektedir. Literatürde de bu düşünceyi destekleyen araştırma sonuçları bulunmaktadır. Her ne kadar Kurudayıoğlu ve Yılmaz (2014a) farklı türde yazılar olduklarını söylese de Coşkun ve Tiryaki'nin (2011, 2013) öğretmen adaylarıyla yaptıkları araştırmalarda, ikna edici yazma ile büyük benzerlikleri olan tartışmacı metin yazmada öğretmen adaylarının zorlandıkları tespit edilmiş; üniversite düzeyinde gözlemlenen bu sonucun temel dil becerilerindeki yetersizliklerden kaynaklandığı belirtilmiştir. Ancak temel dil becerilerindeki yetersizlik analitik türlerde yazmada yaşanan güçlükleri açıklamak için yeterli değildir. Tartışmacı ya da ikna edici yazmanın yapılarından ve öğrencilerin bu türde yazmaya aşına olmamalarından kaynaklı güçlükler de bulunmaktadır. Coşkun ve Tiryaki (2011) tarafından geliştirilen tartışmacı metin yapısında bu türdeki metinlerin yapısı ana ve yardımcı birimler olmak üzere iki ayrı kısımda ele alınmıştır. Veri, iddia, karşı iddia ve sonuç ana birimleri oluştururken; destek ve çürütme gerekçeleri ise yardımcı birimleri oluşturur. Benzer şekilde Kurudayıoğlu ve Yılmaz (2014a) da ikna edici metinlerin yapısının temel ve yardımcı birimler olarak ikiye ayrıldığını; temel birimleri, giriş, önerme, ana argümanlar ve kararın; yardımcı birimleri ise karşı önerme ve yardımcı argümanların oluşturduğunu belirtmiştir. Tartışmacı anlatımda sorunu tespit etmek, konu ile ilgili iddialar ortaya koyarak bunları destekleyici gerekçeler ileri sürmek, muhtemel karşıt görüşleri öngörmek ve çürütücü gerekçeler sunmak ve nihayetinde bir sonuca varmak ne kadar zor ise benzer şekilde ikna sürecini başlatacak bir giriş yapmak, kabul ettirmek üzere bir düşünce ileri sürmek, bunu desteklerken karşıt görüşleri öngörerek çürütmek ve bir sonuca ulaşmak da ikna edici yazmada ilkökul öğrencileri açısından oldukça zor zihinsel süreçlerdir. Araştırmacılara (Applebee vd., 1986; Burkhalter, 1995) göre ikna edici yazı türünün önemli kıstaslarından olan, öne sürülen nedenlerin analiz edilmesi ve sentezlenmesi gibi soyut işlemler gerektirmesi de bu becerinin erken dönemlerde

öğrenilmesinin önündeki zorluklardandır. Beyreli ve Konuk'a (2018) göre ikna edici yazma, yapısı gereği çoklu bakış açılarını işe koşmayı, derin düşünerek yüzeyselliğin ötesine geçmeyi, düşüncelerin geçerliliğinin değerlendirilmesini, yazarın kanıtlarla kendi görüşünü desteklerken karşıt görüşleri öngörüp çürütmesini gerektiren üst düzey bir beceridir.

Araştırmacıların ortaya koyduğu üzere analitik türde birer yazı örneği olan tartışmacı veya ikna edici yazmanın yapıları itibarıyla içerikleri alt becerilerden kaynaklı zorluklar katılımcılar tarafından da dile getirilen düşüncelerdir. Araştırmacılar ortaya koydukları metin yapılarının çocuklara tartışmacı ya da ikna edici türde yazmayı öğretmek için kullanılabilceğini belirtirken katılımcılar da önerdikleri bazı yöntem ve tekniklere ek olarak örnek olay, senaryo ve ikna edici metin örnekleri ile günlük yaşamdan somut örnekler üzerinde çalışarak becerinin öğretilabileceğini ifade etmişlerdir. Katılımcılar tarafından dile getirilen görseller, afiş, reklam, video, animasyon ve çizgi film örnekleri de birer ikna edici metin örneği olabilir. Metin yapıları ise öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini geliştirmenin yanı sıra sözlü ve yazılı anlatım becerilerini geliştirmek için de kullanılan etkili araçlardır.

İkna edici yazmanın yapısı itibarıyla içerdiği alt beceriler, öğretmenlerin bu becerinin öğretimi konusundaki tutumları, tereddütleri, risk algıları ve yetersizlikleri ile öğretim programlarında beceriye yer verilmemesi ve kaynakların yetersizliği de becerinin öğretiminin önündeki engeller olarak bu araştırmada ortaya çıkan bulgular arasındadır. Öğretmenlerin ikna edici yazmanın yapısı ve öğretimiyle ilgili yetersizlikleri, genelde yazmaya ve özde ikna edici yazmaya yönelik sahip oldukları olumsuz tutumlar sınıf içi yazma öğretimine yönelik uygulamaları üzerinde etkili olabilmektedir. Öğretmenlerin ilgili, yetkin ve hevesli bir yazar modeli sergileyip sergilemedikleri, yazma sevgisini besleyecek nitelikte stratejilere yer verip vermedikleri, kendi yazma deneyimlerini öğrencileriyle paylaşmaları hatta onların yazmaya dair inançları, yazma tutum ve davranışları öğrencilerin yazma becerileri üzerinde önemli bir etkiye sahip olabilir. Yazmayla ilgili bu tür bir etki literatürde okuma alanında Peter Etkisi (Applegate ve Applegate, 2004; Applegate vd., 2014) olarak nitelendirilmektedir. Araştırmada yer alan katılımcılar, öğretmen niteliklerinin becerinin öğretimi üzerinde etkili olabileceğini belirterek kuramsal, uygulama ve duyuşsal boyutlarda öğretmen niteliklerinin geliştirilmesi hususuna dikkat çekmişlerdir.

Öğretmen niteliklerinin artırılması da becerinin öğretimi açısından yeterli olmayacaktır. Nitekim okuma ve yazma gibi dil becerilerinin geliştirilmesine yönelik gözleme (örn., Akdağ, 2019; Ateş ve Akyol, 2013) ve görüşmeye (Ateş, 2013) dayalı araştırmalar öğretim sürecinde öğretim programı ve ders materyallerinin önemli bir yerinin olduğunu göstermektedir. Bu nedenle diğer alanlarda olduğu gibi dil becerilerinin geliştirilmesi noktasında da öğretim programının içeriği ve ders materyallerinde yer alan etkinlikler önem arz etmektedir. İkna edici yazmaya öğretim programlarında yer verilmemesi ve kaynakların yetersiz oluşu sınıf öğretmenleri tarafından becerinin öğretimi konusunda ileri sürülen diğer engeller arasındadır. İlköğretim 1-5. Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programında (2005) ikna edici yazmayı destekleyici birkaç kazanım varken Türkçe Dersi Öğretim Programının (2019) ilk dört yılında ikna ile ilgili kavramlara sadece ortaokul kısmında rastlanması bu düşünceyi destekler niteliktedir. Konuk (2018), Okur vd., (2013) ile Çifci ve Özen'in (2018) araştırmaları da Türkçe Öğretim Programı ve Türkçe ders kitaplarının ikna unsurları açısından yetersiz olduğunu ortaya koymaktadır.

Araştırmada elde edilen sonuçlar ve literatür bilgileri bir bütün olarak değerlendirildiğinde ikna edici yazmanın öğretimi konusunda şu önerilere yer verilmiştir:

İçerik geliştirmeye yönelik tüm yazma çalışmaları için öğrencilerin belirli bir düzeyde temel yazma becerilerine sahip olmaları gerekmektedir. Her tür yazma çalışması için öğrencilerin temel düzeyde yazma becerileri yeterince geliştirilmelidir. Bununla beraber dil becerilerinin bir bütün olarak geliştiği dikkate alındığında öğrencilerin topluma bilinçli birer birey olarak katılmalarını sağlamak amacıyla en azından örnekleri (görsel, işitsel, yazılı) ikna açısından inceleme ve çözümleme çalışmalarına temel eğitim düzeyinden başlanması gerektiği söylenebilir. İknaya dair sözlü dil formunda yapılacak bu çalışmaların bir yazılı dil formu olan ikna edici yazma çalışmalarına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

İkna edici yazmanın yapısı, gerekliliği, kişisel ve toplumsal yaşama katkıları ve nasıl öğretilabileceği konularında teorik ve uygulamalı olarak öğretmenlerin bu konuda bilgi, beceri ve öz yeterlik algılarını artıracabilecekleri, kavram yanlışları ve ön yargılarını giderebilecekleri, pozitif yönde tutum geliştirebilecekleri ve motivasyonlarını artıracabilecekleri hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimler düzenlenmeli; verilen eğitimlerin uygulamaya yansıyor yansımadağı noktasında da izleme, değerlendirme ve geliştirme çalışmaları yapılmalıdır.

Öğretim programları ve ders kitaplarının öğretim sürecindeki önemi dikkate alınarak bu temel kaynaklarda ikna edici yazmaya mutlaka yer verilmeli; ayrıca eğitim bilişim ağı da bu konuda hazırlanacak görsel, işitsel ve hareketli medya içerikleriyle (örneğin, reklam, kısa film, animasyon vb.) zenginleştirilerek öğretmenlerin kullanımına sunulmalıdır.

Kaynakça

- Aldağ, H. (2005). *Düşünme aracı olarak metinsel ve metinsel-grafiksel tartışma yazılımının tartışma becerilerinin geliştirilmesine etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çukurova Üniversitesi.
- Aktaş, N. ve Kaya, B. (2019, 16-20 Ekim). *İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin ikna edici yazma becerilerinin incelenmesi*. 18. Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (USOS,2019) Antalya, Türkiye. http://soedernegi.org/Content_Files/Content/USOS%202019%20Tam%20Metin%20Kitab%C4%B1.pdf

- Akdağ, M. (2019). *İlkokul dördüncü sınıf Türkçe dersinin yazma öğretimi açısından değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Applebee, A., Langer, J. ve Mullis, I. (1986). *The writing report card: Writing achievement in American schools*. Educational Testing Services.
- Applegate, A. J., ve Applegate, M. D. (2004). The Peter effect: Reading habits and attitudes of preservice teachers. *The Reading Teacher*, 57(6), 554-563.
- Applegate, A.J., Applegate, M.D., Mercantini, M.A., McGeehan, C.M., Cobb, J.B., DeBoy, j.r., Modla, V.B. ve Lewinski, K.E. (2014). The Peter effect revisited: Reading habits and attitudes of college students, *Literacy Research and Instruction*, 53(3), 188 – 204. <https://doi.org/10.1080/19388071.2014.898719>
- Asaro-Saddler, K. ve Bak, N. (2012). Teaching children with high-functioning autism spectrum disorders to write persuasive essays. *Topics in Language Disorders*, 32(4), 361-378. <https://doi.org/10.1097/TLD.0b013e318271813f>
- Ateş, S. (2013). Opinions of pre-service teachers about comprehension instruction with regard to changing paradigms. *International Journal of Academic Research Part B*, (5), 56-61. <https://doi.org/10.7813/2075-4124.2013/5-4/b.7>
- Ateş, S. ve Akyol, H. (2013). Türkçe dersi öğrenme öğretme sürecinin anlama öğretimi açısından değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(3), 268-300.
- Bereiter, C., ve Scardamalia, M. (1986). Chapter 8: Levels of inquiry into the nature of expertise in writing. *Review of Research in Education*, 13(1), 259-282. <https://doi.org/10.2307/1167225>
- Beyreli, L. ve Konuk, S. (2018). Altıncı sınıf öğrencilerinin ikna edici yazma becerisinin geliştirilmesine yönelik bir araştırma. *Eğitim ve Bilim*, 43 (193), 181-215. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2018.7520>
- Beyreli, L., Çetindağ, Z. ve Celepoğlu, A. (2005). *Yazılı ve sözlü anlatım*. Pegem.
- Burkhalter, N. (1995). A Vygotsky-based curriculum for teaching persuasive writing in the elementary grades. *Language Arts*, 72 (3), 192-199. <https://www.jstor.org/stable/41482631>
- Coşkun, E. ve Tiryaki, E. (2011). Tartışmacı metin yapısı ve öğretimi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(16), 63-73.
- Coşkun, E. ve Tiryaki, E. (2013). Üniversite öğrencilerinin tartışmacı metin yapısını oluşturmadaki sorunları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11), 101-140.
- Crowhurst, M. (1983). *Persuasive writing at grades 5, 7, and 11: A cognitive-developmental perspective* [Sözlü bildiri] The annual meeting of the American Educational Research Association, Montreal, Canada.
- Crowhurst, M. (1990). Teaching and learning the writing of persuasive/argumentative discourse. *Canadian Journal of Education/Revue canadienne de l'éducation*, 15(4), 348-359. <https://doi.org/10.2307/1495109>
- Cuenca-Carlino, Y., ve Mustian, A. L. (2013). Self-regulated strategy development: Connecting persuasive writing to self-advocacy for students with emotional and behavioral disorders. *Behavioral Disorders*, 39 (1), 3-15. <https://doi.org/10.1177/019874291303900102>
- Çifci, M. ve Özen, N.E. (2018). İlkokul Türkçe ders kitaplarında (2., 3., 4. Sınıf) yer alan metinlerin ikna edici metin yapısı bakımından incelenmesi. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 115-131.
- De La Paz, S., ve Graham, S. (2002). Explicitly teaching strategies, skills, and knowledge: Writing instruction in middle school classrooms. *Journal of Educational Psychology*, 94(4), 687. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.94.4.687>
- Dockrell, J. E. ve Connelly, V. (2009). The impact of oral language skills on the production of written text. *Teaching and Learning Writing*, BJEP Monograph Series II(6), 45-62. <https://doi.org/10.1348/000709909X421919>
- Duke, N. K. (2000). 3.6 minutes per day: The scarcity of informational texts in first grade. *Reading Research Quarterly*, 35(2), 202-224. <https://doi.org/10.1598/RRQ.35.2.1>
- Güneş, F. (2013). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller*. Pegem.
- Harris, K. R., Ray, A., Graham, S. ve Houston, J. (2019). Answering the challenge: SRSD instruction for close reading of text to write to persuade with 4th and 5th Grade students experiencing writing difficulties. *Reading and Writing*, 32(6), 1459-1482. <https://doi.org/10.1007/s11145-018-9910-1>
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi (24. Basım)*. Nobel.
- Karatay, H. (2011). *Okuma Eğitimi Kuram ve Uygulama*. Berikan.
- Kim, Y. S., Puranik, C. ve Otaiba, S. A. (2015). Developmental trajectories of writing skills in first grade: Examining the effects of SES and language and/or speech impairments. *The Elementary School Journal*, 115(4), 593-613. <https://doi.org/10.1086/681971>
- Knudson, R. E. (1991). Effects of instructional strategies, grade, and sex on students' persuasive writing. *The Journal of Experimental Educational*, 141-152. <https://www.jstor.org/stable/20152276>

- Konuk, S. (2018). 2017 Türkçe öğretim programında yer alan alışılmamış metin türlerini tanıyalım. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 7(4), 428-452. <http://dx.doi.org/10.30703/cije.451242>
- Kurudayıoğlu, M. ve Yılmaz, E. (2014a). How are we persuaded? Persuasive text and structure. *Journal of Theory and Practice in Education*, 10(1), 75-102.
- Kurudayıoğlu, M. ve Yılmaz, E. (2014b). Türkçe öğretmeni adaylarının oluşturdukları ikna edici metinlerin yapısı açısından incelenmesi. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 2(1), 12-21.
- Lonigro, A., Longobardi, E. ve Laghi, F. (2020). Narrative and persuasive texts written by pupils across primary school. *European Journal of Developmental Psychology*, 17(2), 179-198. <https://doi.org/10.1080/17405629.2018.1555459>
- Lonigro, A., Longobardi, E. ve Laghi, F. (2021). Pragmatics in the elementary school years: the contribute of mental state language used in narrative and persuasive texts. *Current Psychology*, 1-9. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01462-8>
- Lee, S. H. (2008). Attitude in undergraduate persuasive essays. *Prospect*, 23(3), 43-58. <https://search.informit.org/doi/10.3316/aeipt.178536>
- Midgette, E. (2007). *The effects of comprehensive text structure strategy instruction on students' ability to revise persuasive essays* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. The University of Delaware.
- Martin, N. M. ve Myers, J. (2019). Comprehension in disciplinary learning: An examination of elementary readers' processing and recall. *The Journal of Educational Research*, 112(1), 72-85. <https://doi.org/10.1080/00220671.2018.1438982>
- MEB (2005). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1-5. sınıflar). MEB.
- MEB (2019). Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. sınıflar). MEB.
- Nelson, N. ve Kinneavy, J.L. (2003) .Rhetoric. J. Flood, D. Lapp, J.R. Squire, and J.M. Jensen (ed.) *Handbook of Research on Teaching the English Language Arts* içinde (2. Baskı s. 786-798). Macmillan.
- Okur, A., Göçen, G. ve Süğümlü, Ü. (2013). İkna edici yazma ve karşılaştırmalı bir araştırma (Avustralya ana dili öğretimi ders materyalleri ve Türkiye örneği). *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(21), 167-197.
- Pappas, C. C. (2006). The information book genre: Its role in integrated science literacy research and practice. *Reading Research Quarterly*, (41), 226-250. <https://doi.org/10.1598/RRQ.41.2.4>
- Pinto, G., Tarchi, C. ve Bigozzi, L. (2018). Is two better than one? Comparing children's narrative competence in an individual versus join storytelling task. *Social Education of Psychology*, (21), 91-109. <https://doi.org/10.1007/s11218-017-9411-0>
- Riley, J. ve Reedy, D. (2005). Developing young children's thinking through learning to write argument. *Journal of Early Childhood Literacy*, 5(1), 29-51. <https://doi.org/10.1177/1468798405050593>
- Sefer, A. (2015). *Çin Hong-Kong, Finlandiya, Kore, Singapur ve Türkiye'nin ana dili öğretim programlarının karşılaştırılması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Tavşanlı, Ö. F. (2018). İlkokul öğrencileri ne yazar?: İlkokul öğrencilerinin yazılı anlatımlarında metin türü, konu ve içerik tercihlerinin incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(1), 32-47. <https://doi.org/10.16916/aded.346402>
- Thomas, D. ve To, V. (2016). Nominalisation in high scoring primary and secondary school persuasive texts. *The Australian Journal of Language and Literacy*, 39(2), 135-148. <https://search.informit.org/doi/10.3316/informit.039407178436690>
- Toulmin, S., Rieke, R. ve Janik, A. (1984). *An introduction to reasoning* (2nd ed.). Macmill.

Etik Beyan

Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında belirtilen kurallara uyulmuş, "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden kaçınılmıştır. Yazarlar arasında çıkar çatışmasının yoktur, tüm yazarlar çalışmaya katkı sağlamıştır.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik Kurul Adı: Gazi Üniversitesi Etik Komisyonu

Etik Kurul Karar Tarihi: 02.03.2021

Etik Kurul Karar Sayısı: E-77082166-604.01.02-50235